

Algoritmica Grafurilor

Ruxandra Marinescu – Ghemeci

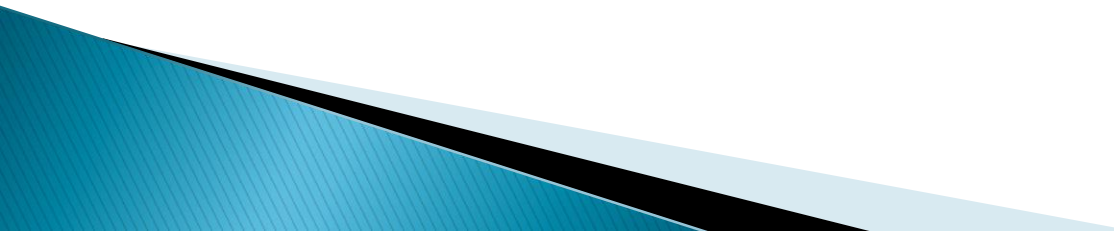
verman@fmi.unibuc.ro

Programa

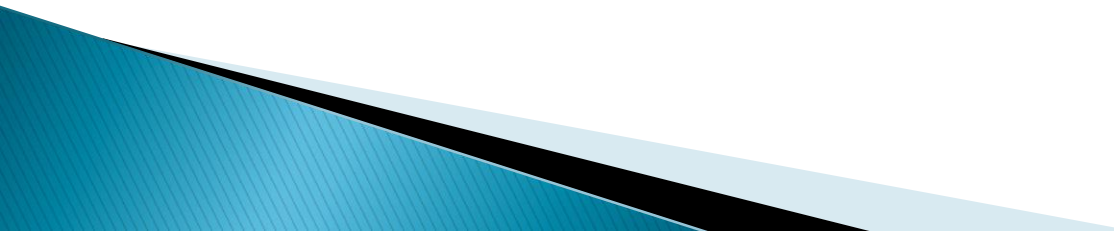
Programa

- ▶ Secvențe de grade
  - ▶ Conectivitate
  - ▶ Arbori, arbori parțiali de cost minim
  - ▶ Drumuri minime
  - ▶ Fluxuri în rețele de transport
  - ▶ Cuplaje
  - ▶ Grafuri hamiltoniene
  - ▶ Grafuri euleriene
  - ▶ Grafuri planare
-

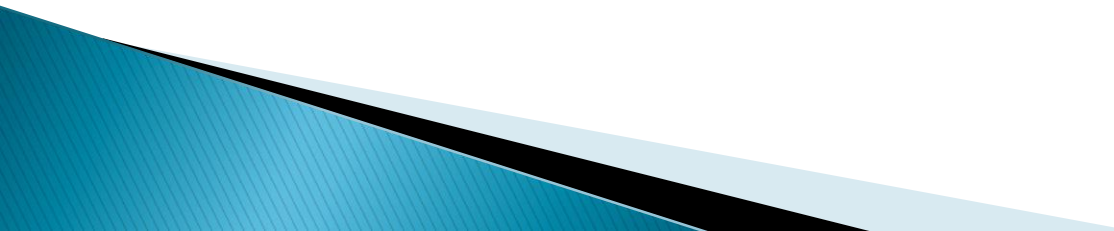
Obiectiv general

- ▶ Însușirea principalelor noțiuni și rezultate legate de de teoria grafurilor, familiarizarea cu algoritmi fundamentali de grafuri și aplicații ale acestora

Obiective specifice

- ▶ principalelor noțiuni și rezultate + utilitatea acestora
  - ▶ modelarea problemelor cu ajutorul grafurilor + elaborarea de algoritmi de grafuri pentru rezolvarea acestora
  - ▶ justificare a corectitudinii algoritmilor propuși + estimarea eficienței acestora
  - ▶ implementarea eficientă a algoritmilor
-

Motivații

- domeniu fundamental
  - numeroase aplicații în diverse domenii
procesarea imaginilor, bioinformatică, rețele, baze de date, proiectare, strategii
  - instrumente pentru a dezvolta algoritmi eficienți
  - cursuri viitoare
  - interviuri
-

Structura

▶ Curs

- 2 ore pe săptămâna
- finalizat cu examen scris

▶ Laborator

- 2 ore la două săptămâni
- limbaj C/C++
- finalizat cu test de laborator

▶ Seminar

- 2 ore la două săptămâni
  - discuții probleme curs/laborator, complexități + exerciții
  - nu este notat separat, subiecte legate de seminar se vor regăsi la examenul scris + laborator
-

Evaluare

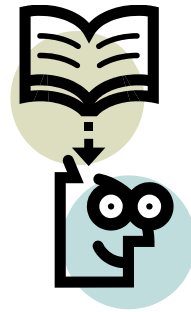
Evaluare

- ▶ Test de laborator – **1 / 3** nota finală

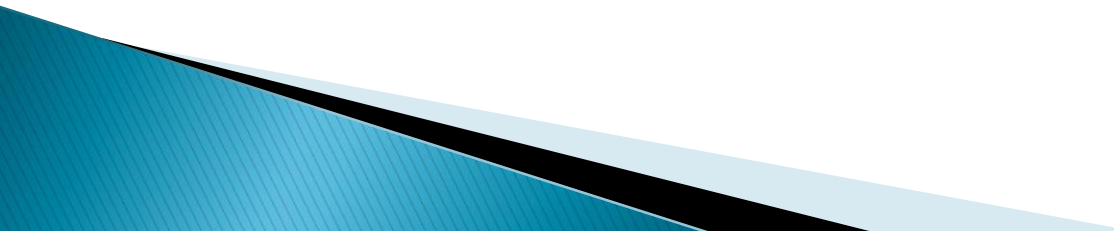
Nota test laborator ≥ 5

- ▶ Examen scris – **2 / 3** nota finală
  - Subiecte din curs + **seminar** + laborator
  - **!!!** în ultima săptămână din semestru, nu în sesiune

Bibliografie

BIBLIOGRAFIE – curs

- ❖ Douglas B. West, **Introduction to Graph Theory**, Prentice Hall 1996, 2001
  - ❖ J.A. Bondy, U.S.R Murty – **Graph theory with applications**, The Macmillan Press 1976 / Springer 2008
  - ❖ Dragoș–Radu Popescu, **Combinatorică și teoria grafurilor**, Editura Societatea de Științe Matematice din România, București, 2005.
-

BIBLIOGRAFIE – algoritmi + laborator

- ❖ Jon Kleinberg, Éva Tardos, **Algorithm Design**, Addison–Wesley 2005
<http://www.cs.princeton.edu/~wayne/kleinberg-tardos/>
- ❖ T.H. Cormen, C.E. Leiserson, R.R. Rivest – **Introducere in algoritmi**, MIT Press, trad. Computer Libris Agora
- ❖ H. Georgescu – **Tehnici de programare**, Editura Universităţii din Bucureşti, 2005

BIBLIOGRAFIE – curs + seminar

- ❖ Dragoș–Radu Popescu, R. Marinescu–Ghemeci, **Combinatorică și teoria grafurilor prin exerciții și probleme**, Editura Matrixrom, 2014
- ❖ Ioan Tomescu, **Probleme de combinatorica si teoria grafurilor/ Problems in Combinatorics and Graph Theory**

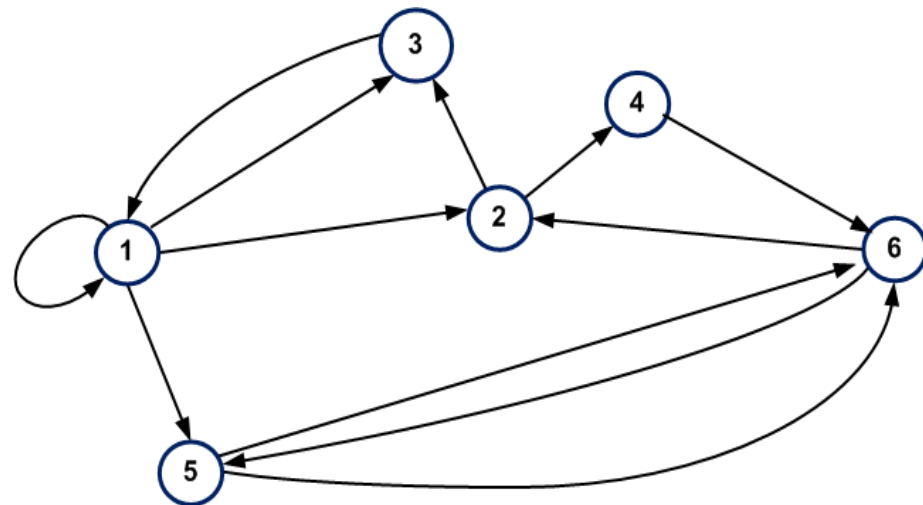
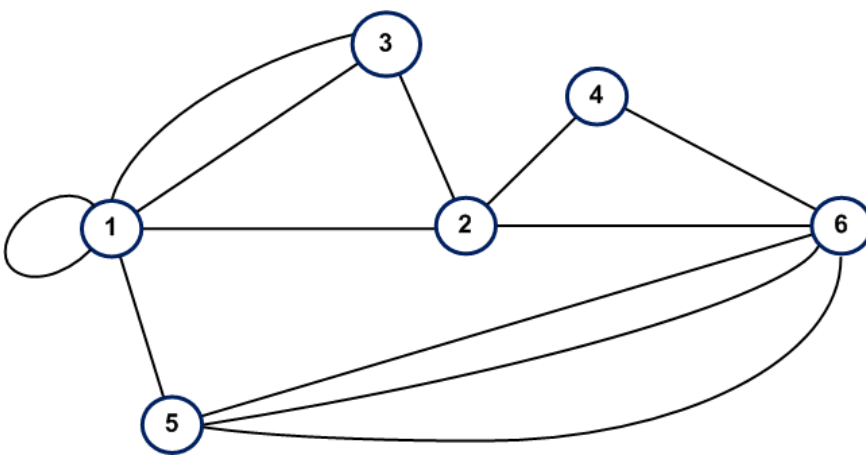
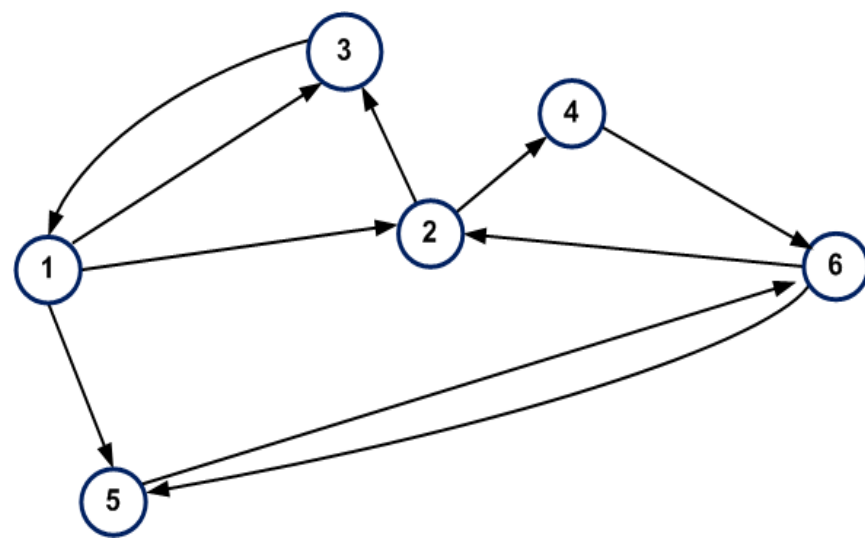
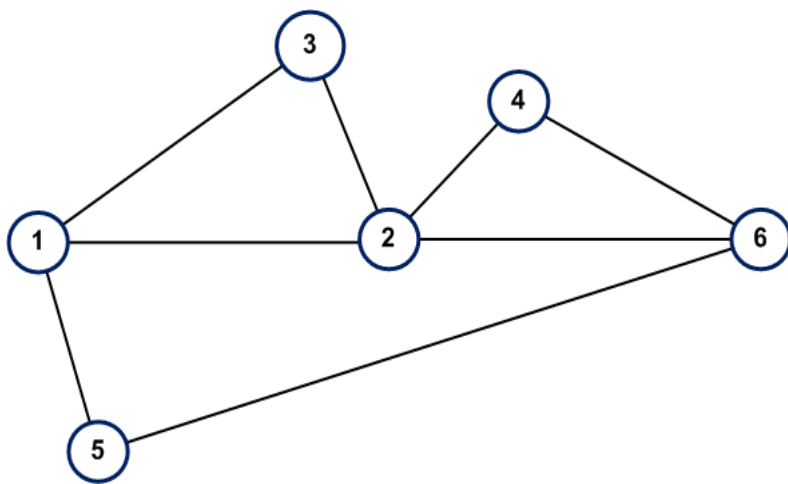
BIBLIOGRAFIE

- ❖ **coursera.org**
- ❖ **infoarena.ro ...**

Resurse

- <http://moodle.fmi.unibuc.ro/course/>
- ▶ **Consultații**
  - verman@fmi.unibuc.ro
  - sala 318 (catedra de informatică)

Graf + Multigraf

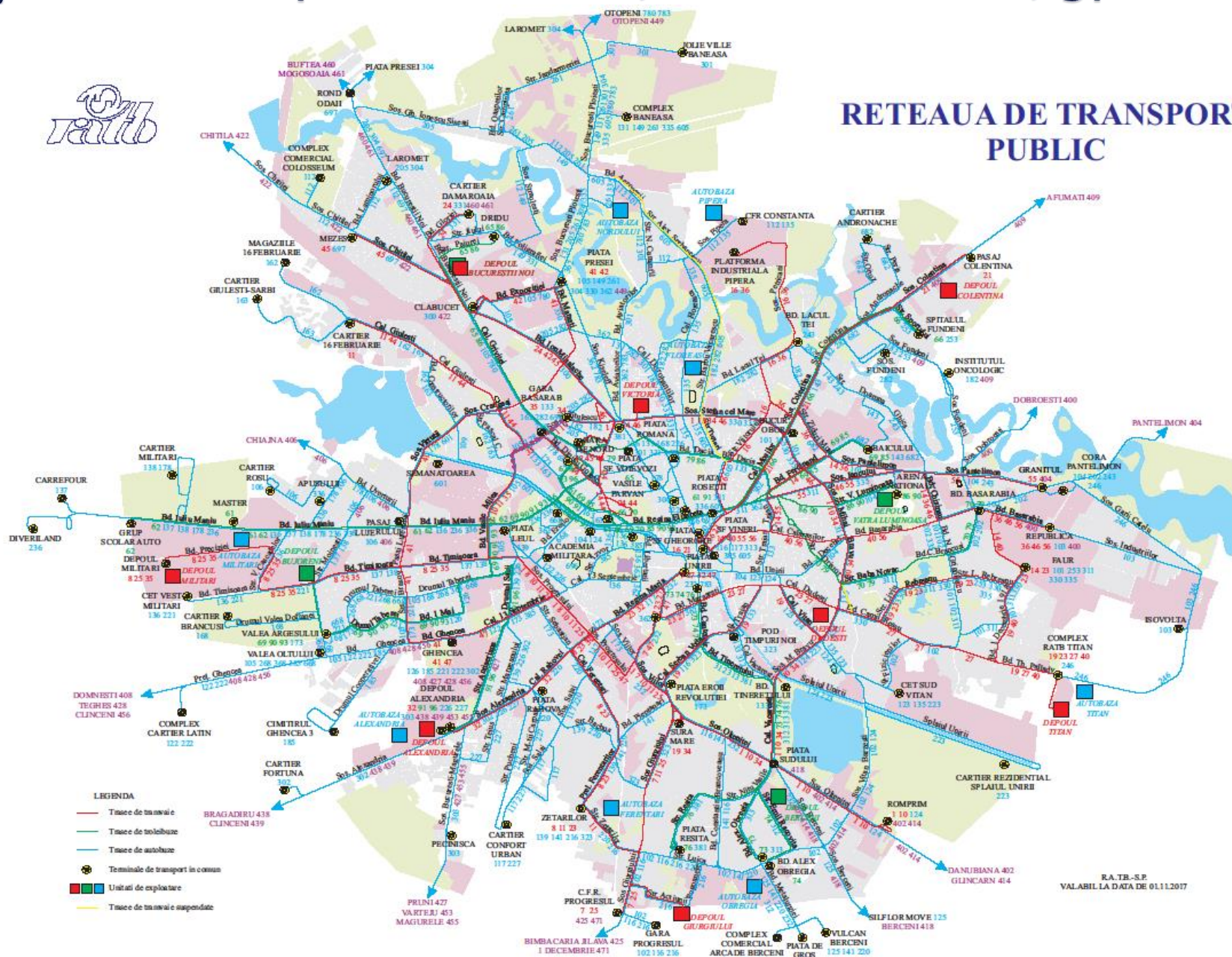

Aplicații

Rețele de transport în comun, trasee turistice, gps

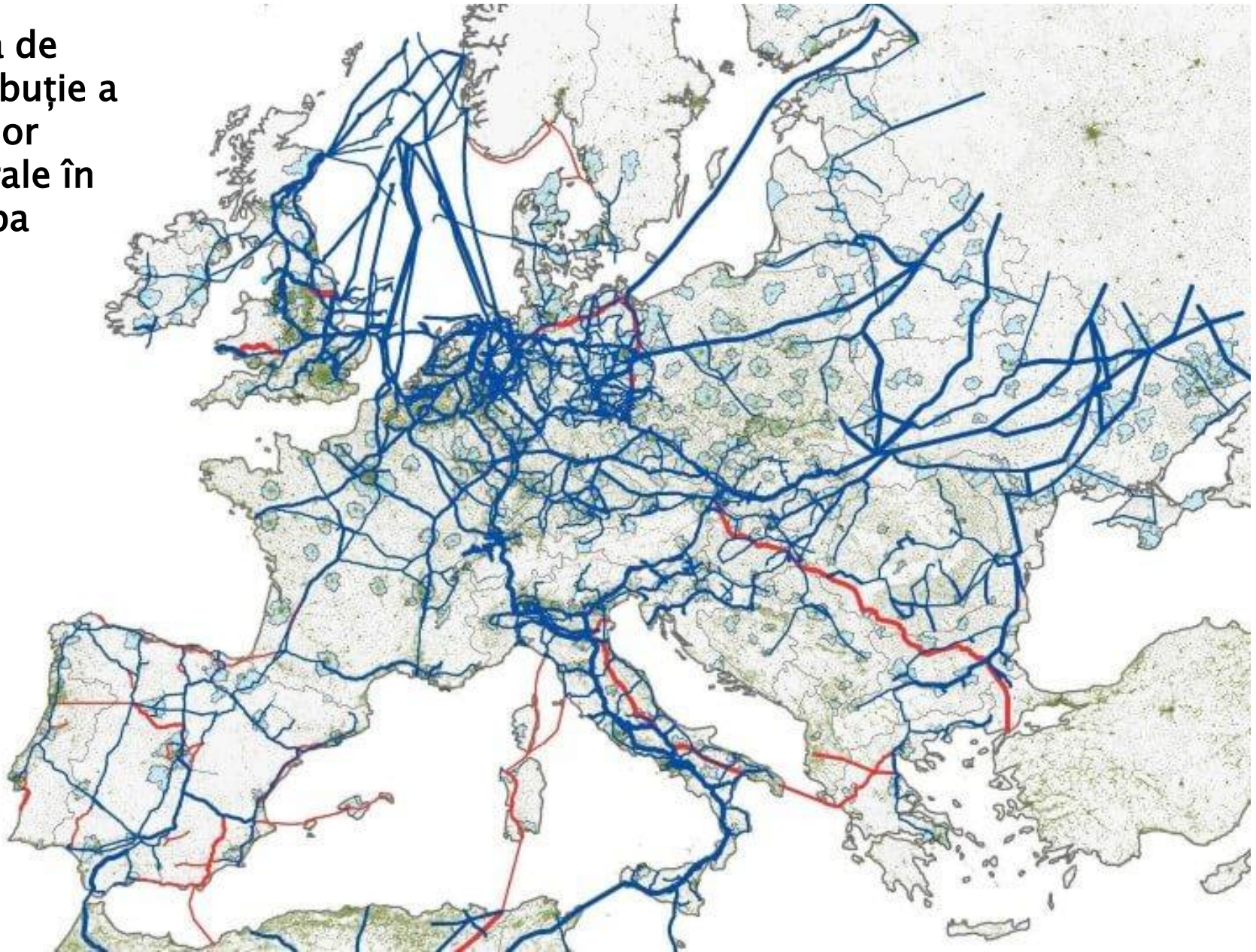
RETEAUA DE TRANSPORT PUBLIC

Rețele de transport în comun, trasee turistice, gps

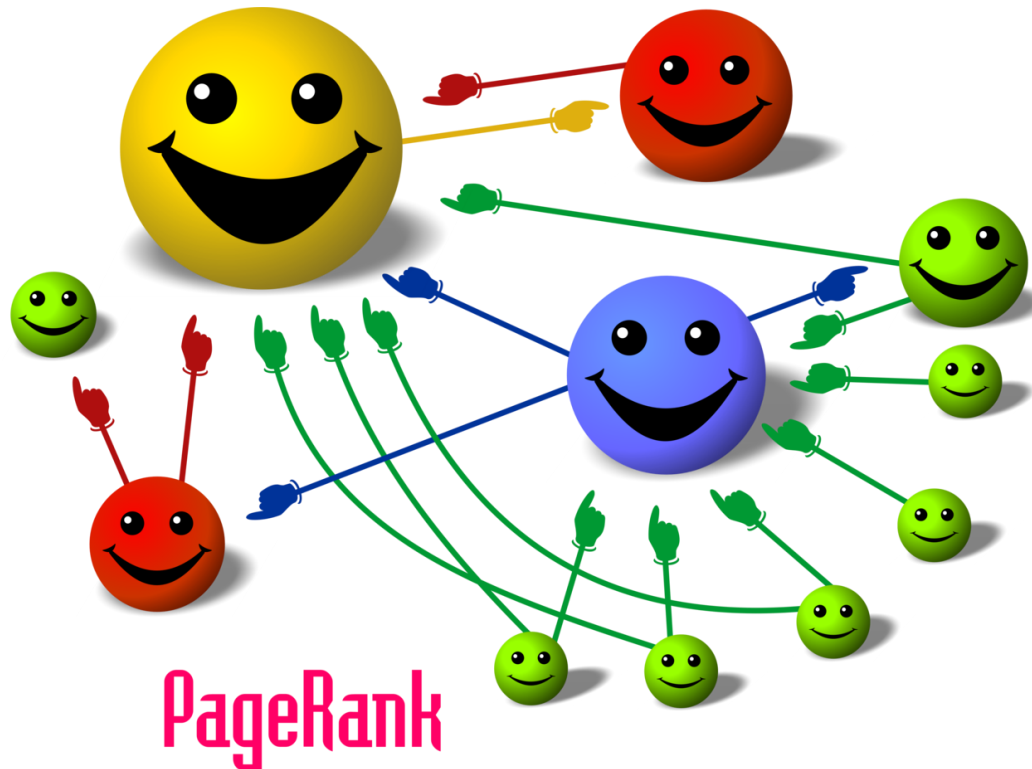
Rețea de
distribuție a
gazelor
naturale în
Europa

Analiza rețelor

► Interacțiuni

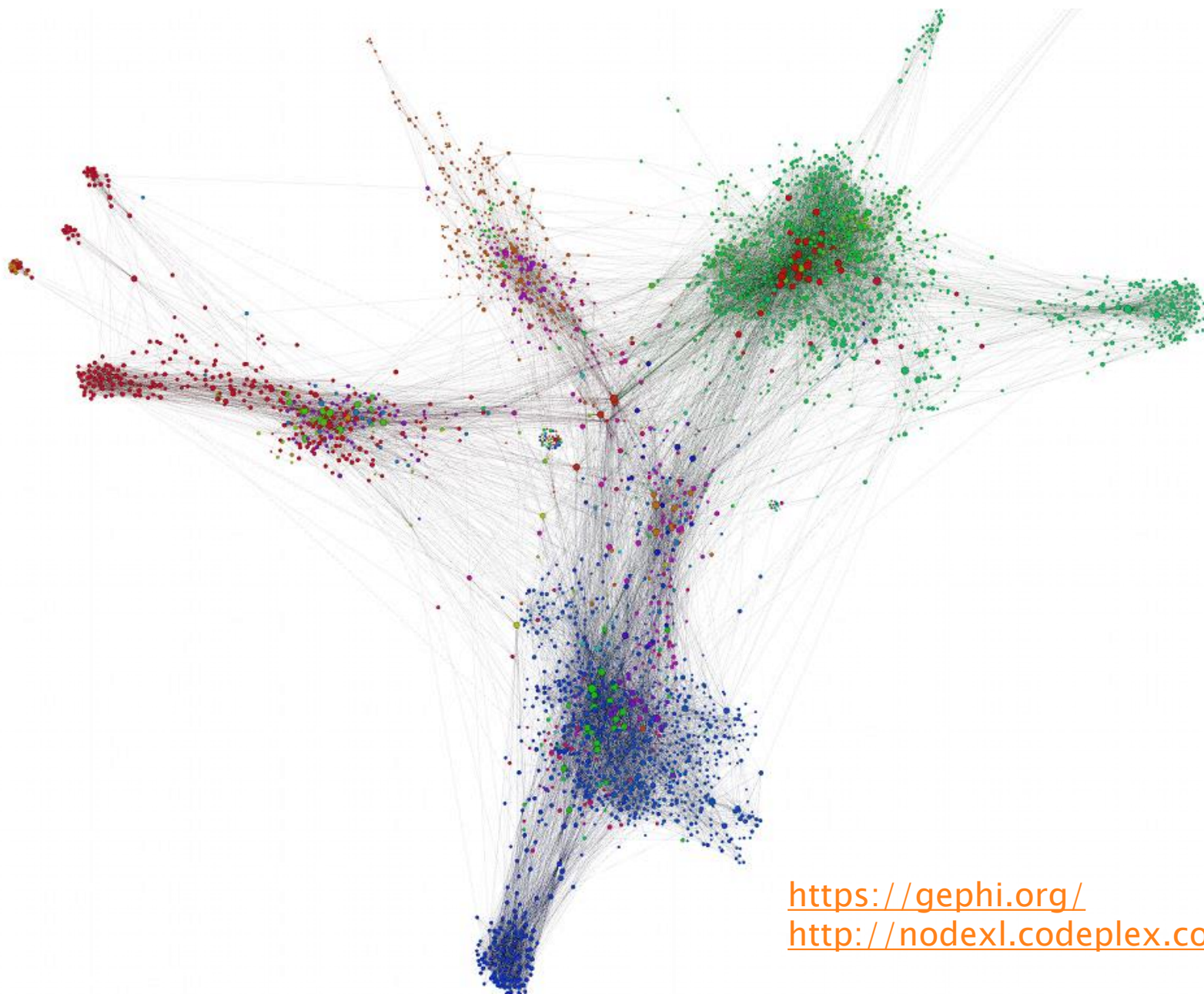
- Rețele sociale
- Rețele biologice
- Rețele de citări, de știri, de spionaj etc

<https://en.wikipedia.org/wiki/PageRank>

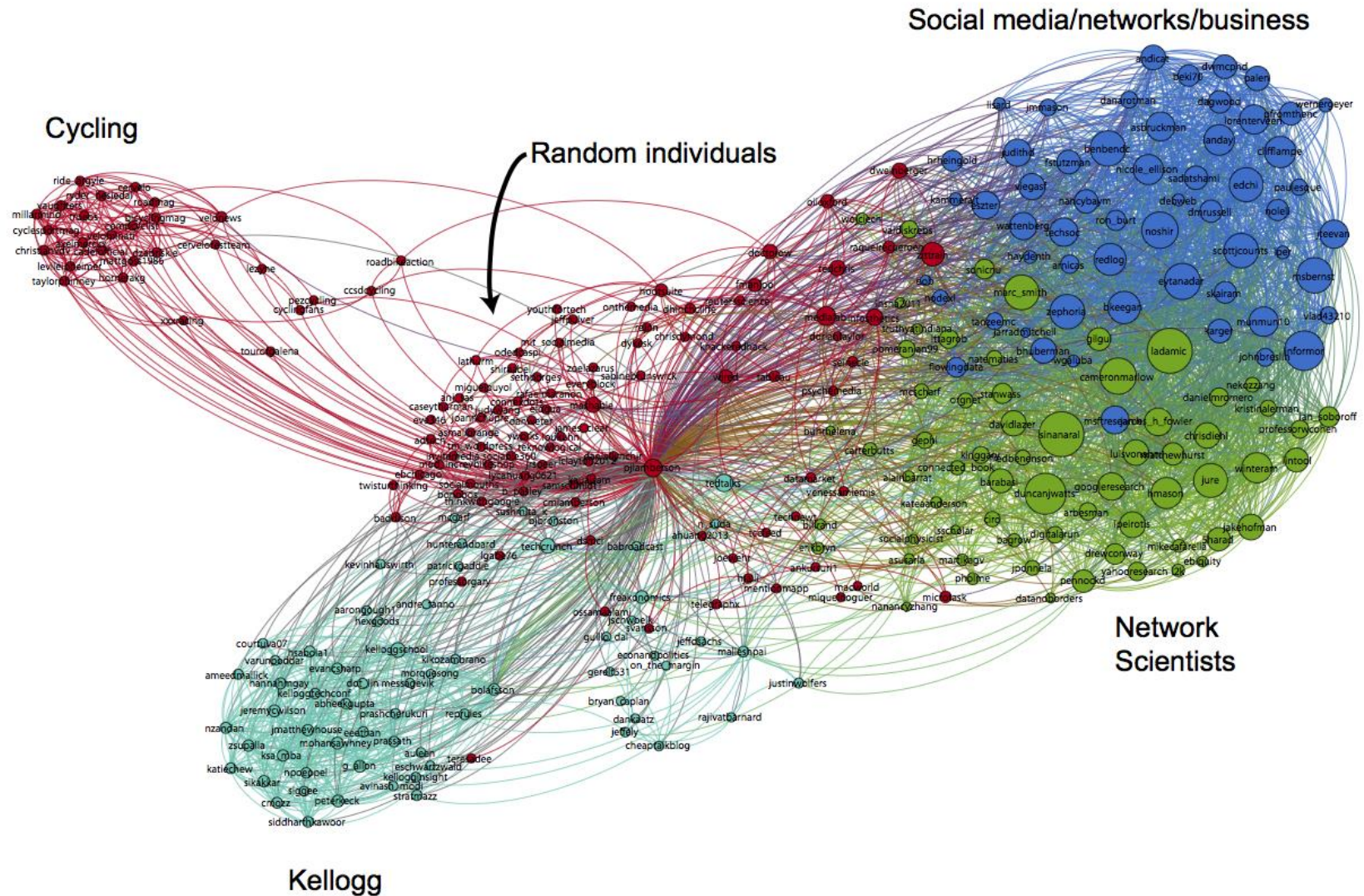

► Softuri pentru vizualizarea și analiza rețelelor

<https://gephi.org/>
<http://nodexl.codeplex.com/>

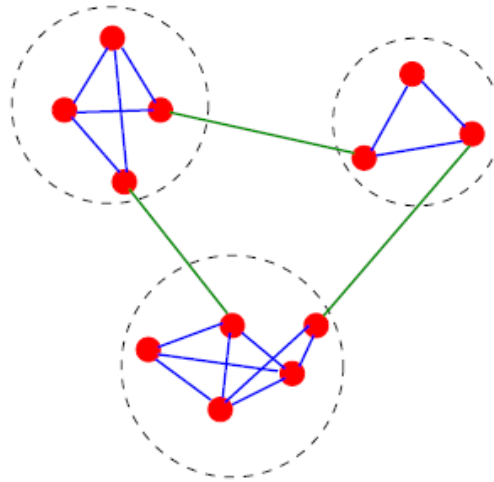
Rețele sociale

<http://social-dynamics.org/twitter-network-data/>

Rețele sociale

Detectare de comunități, clustering

3 comunități

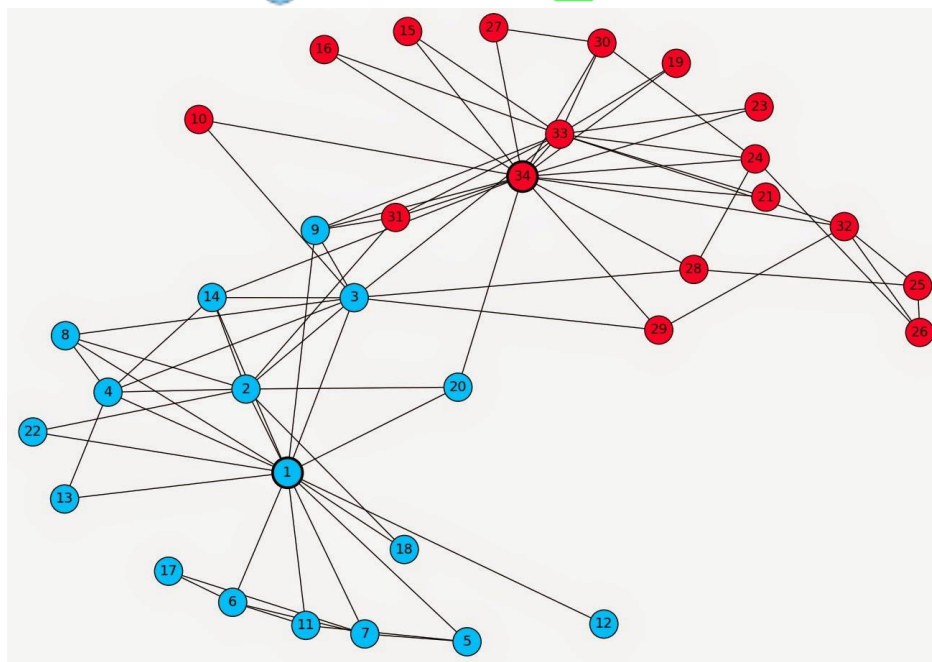
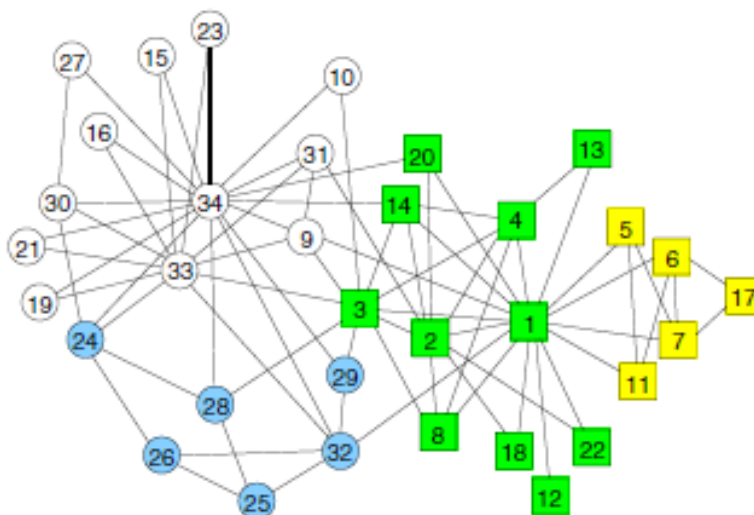

Rețele sociale

**Clubul de carate al lui Zachary:
membri + interacțiuni în afara
clubului**

⇒ comunități

Santo Fortunato, Community detection in graphs,
Physics Reports 486 (2010) 75–174

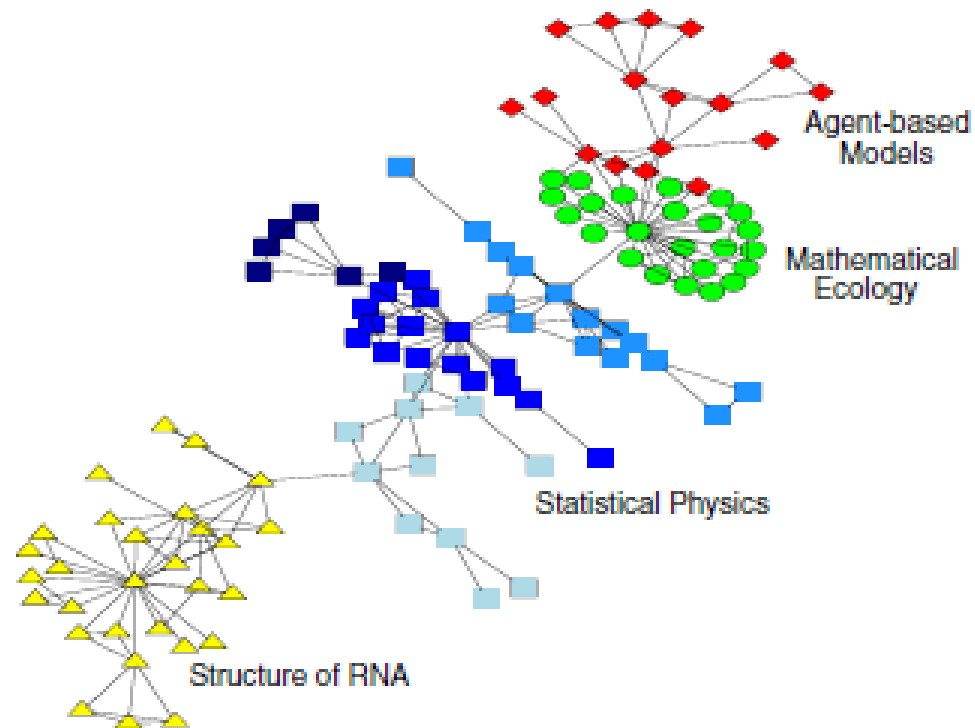

Zachary, W. W. (1977), Information Flow
Model for Conflict and Fission in Small
Groups, J. of Anthropological Research 33,
452–473.

<http://historicaldataninjas.com/karate-club-network/>
https://en.wikipedia.org/wiki/Zachary%27s_karate_club

Rețele sociale

Rețea de colaborări între cercetătorii de la Institutul Santa Fe
clusterelor – corespund departamentelor de cercetare

Rețele

- ▶ **Rețele de știri – detectarea de știri false**

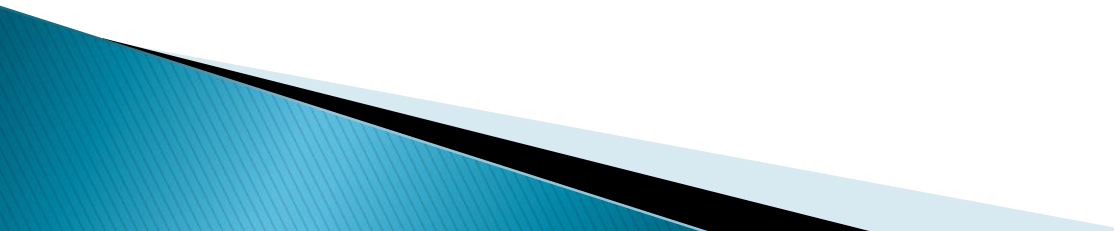
<https://neo4j.com/blog/machine-learning-graphs-fake-news-epidemic-part-2/>
<https://cambridge-intelligence.com/detecting-fake-news/>

- ▶ **Rețele de teroriști**

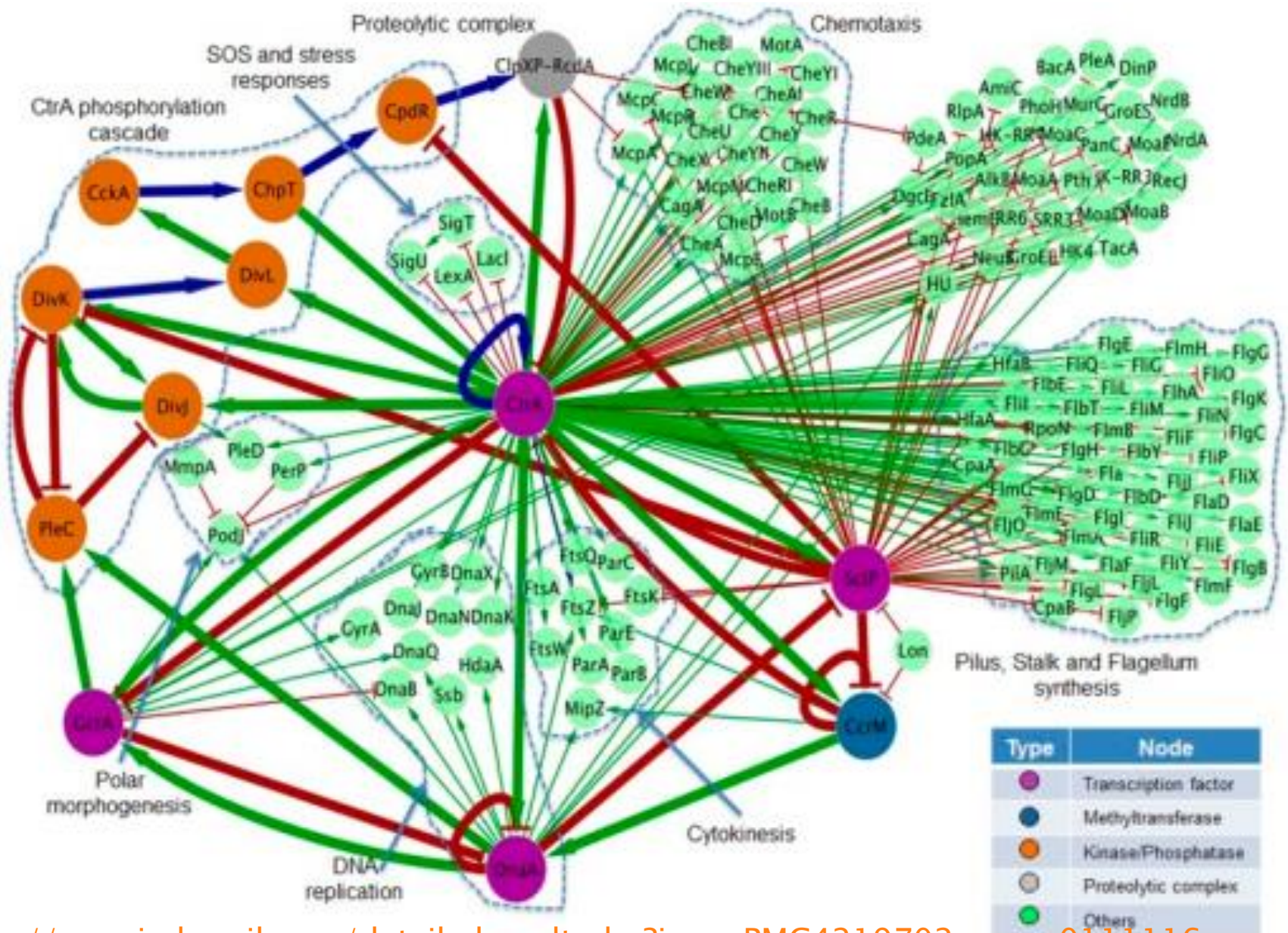
Bioinformatică

- ▶ grafuri de interacțiuni gene/proteine

http://domaingraph.bioinf.mpi-inf.mpg.de/docu/dg_network.php

- ▶ clustering
  - ▶ grafuri de intersecție, grafuri De Bruijn
  - ▶ arbori filogenetici
-

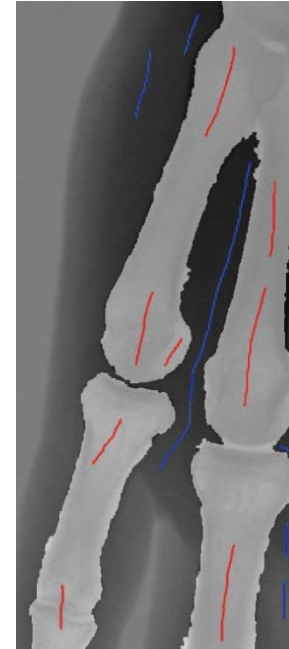
Bioinformatică

https://openi.nlm.nih.gov/detailedresult.php?img=PMC4219702_pone.0111116.g002&req=4

Image segmentation

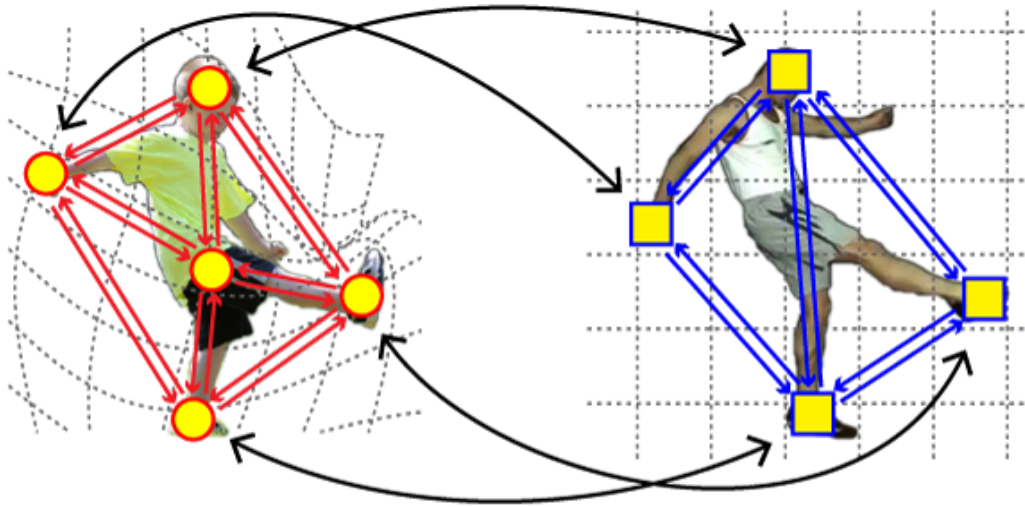
- tăietura minimă – fluxuri în rețele de transport
- medicină

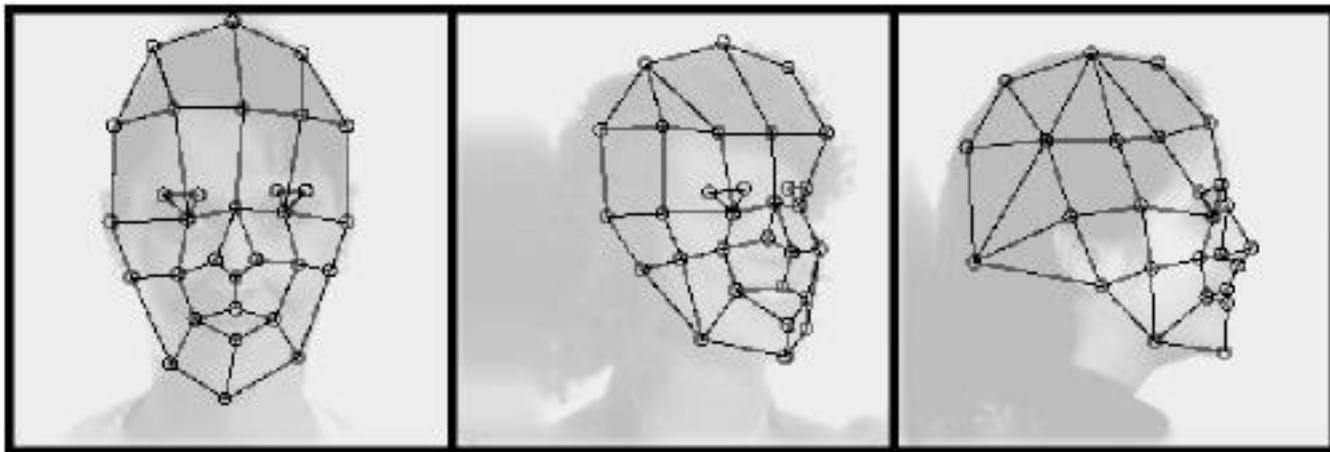
Spatially Varying Color Distributions for Interactive Multi-Label Segmentation (C. Nieuwenhuis, D. Cremers), In IEEE Transactions on Pattern Analysis and Machine Intelligence, volume 35, 2013

Computer vision

F. Zhou and F. De la Torre, Deformable Graph Matching, IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition (CVPR), 2013 http://www.f-zhou.com/gm/2013_CVPR_DGM.pdf

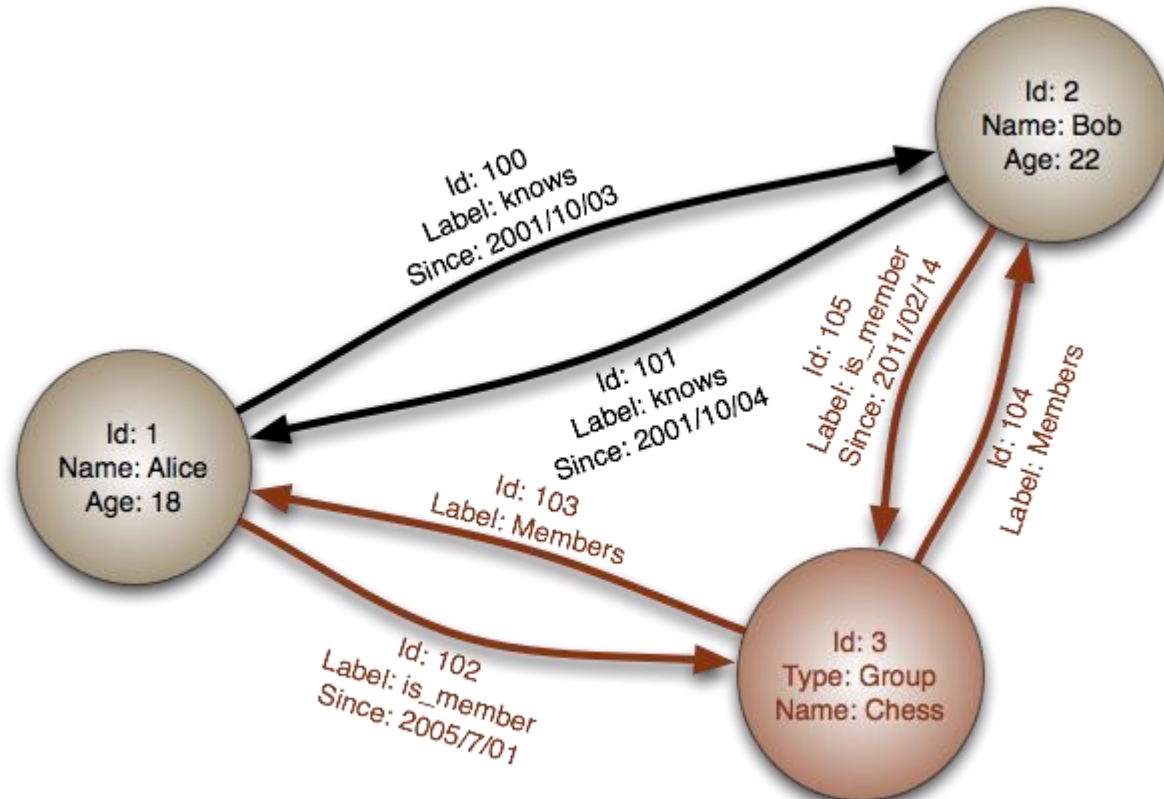

<https://www.ini.rub.de/PEOPLE/wiskott/Projects/EGMFaceRecognition.html>

Baze de date

► Graph database

- Neo4J <https://neo4j.com/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Graph_database

Probleme de planificare, orar

Exemplu – De câte săli este nevoie minim pentru programarea într-o zi a n conferințe cu intervale de desfășurare date?

Conf. 1: interval (1,4)

Conf. 2: interval (2,3)

Conf. 3: interval (2,5)

Conf. 4: interval (6,8)

Conf. 5: interval (3,8)

Conf. 6: interval (6,7)

Probleme de planificare, orar

Exemplu – De câte săli este nevoie minim pentru programarea într-o zi a n conferințe cu intervale de desfășurare date?

Conf. 1: interval (1,4)

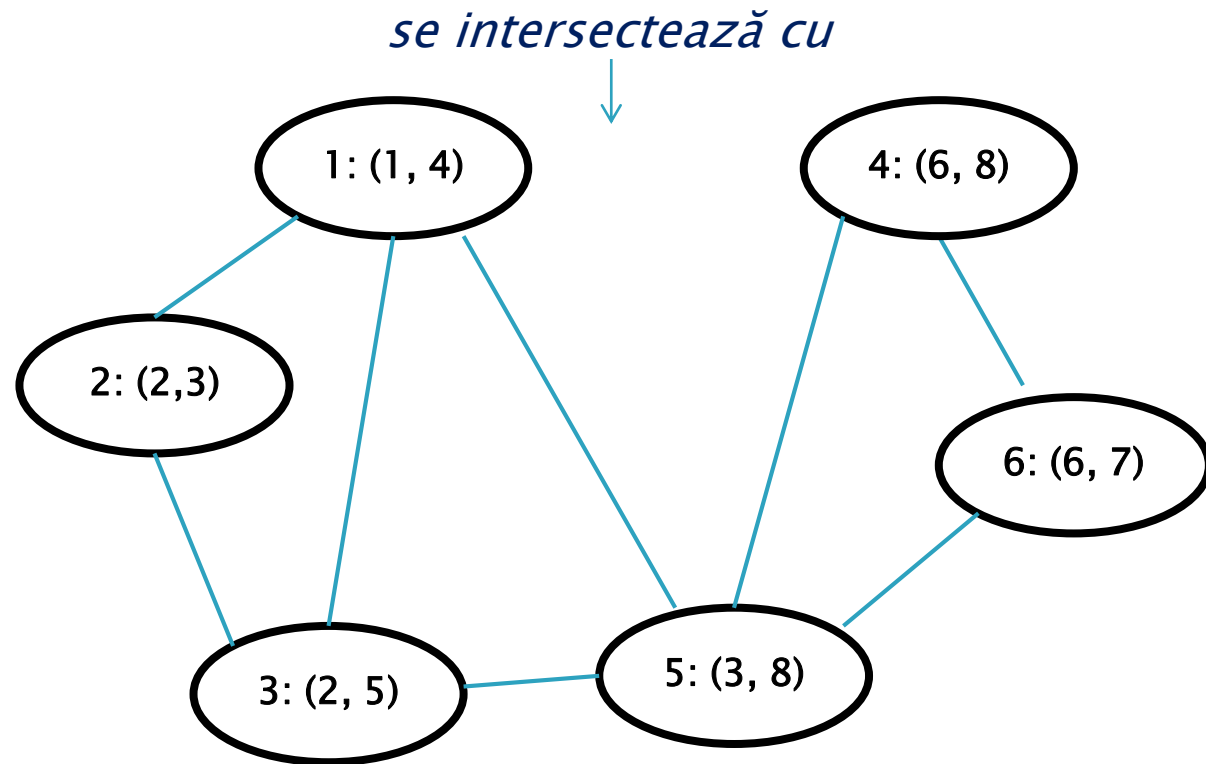
Conf. 2: interval (2,3)

Conf. 3: interval (2,5)

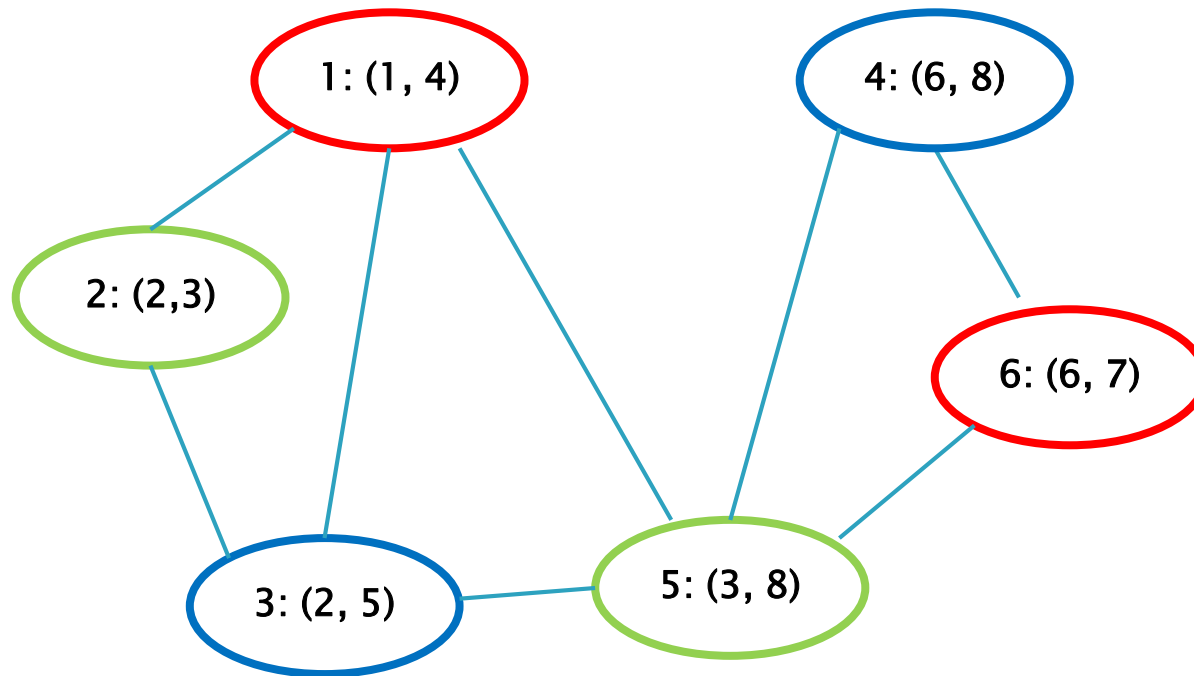
Conf. 4: interval (6,8)

Conf. 5: interval (3,8)

Conf. 6: interval (6,7)

Graful intersecției intervalelor este 3-colorabil:

Sunt necesare minim 3 săli (corespunzătoare celor 3 culori):

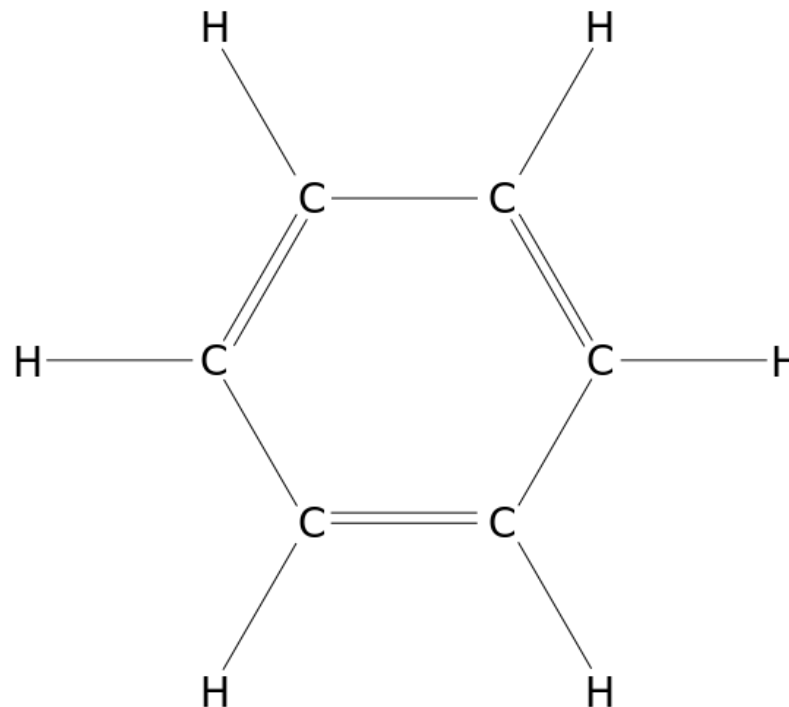
Sala 1: (1,4), (6,7)

Sala 2: (2,3), (3,8)

Sala 3: (2,5), (6,8)

► Graf ← “notație grafică” din chimie

- J. Silvester, 1878

Chimie

- ▶ indici topologici (Wiener, Randic...)
- ▶ izomorfism, graf de interacțiuni...

Danail Bonchev and D.H. Rouvray, eds., *Chemical Graph Theory: Introduction and Fundamentals*, Taylor and Francis, 1991

Matematică

► Grafuri asociate grupurilor

◦ Graful Cayley

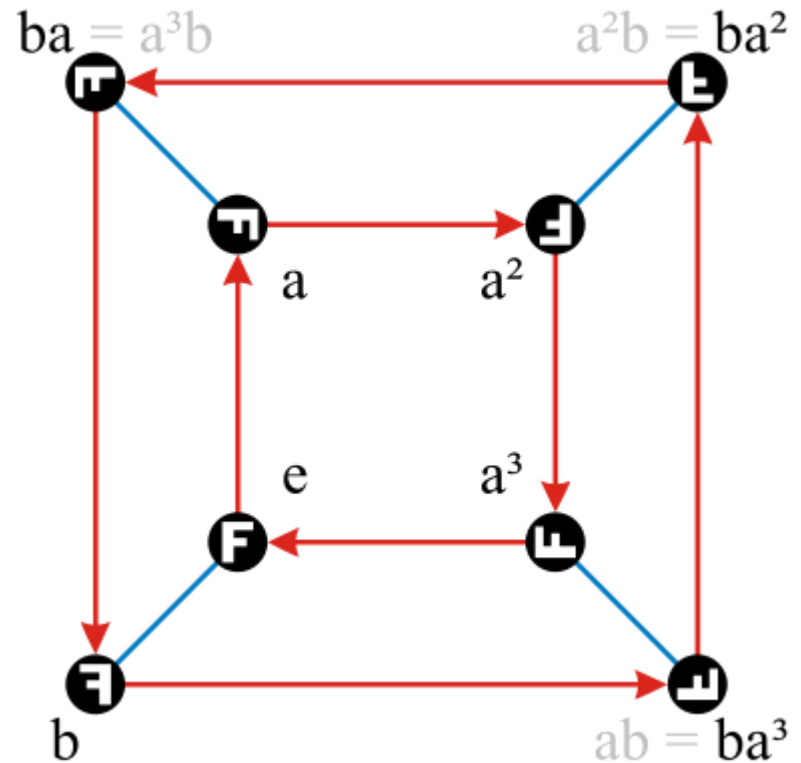
Grupul diedral D_4

$$\langle a, b \mid a^4 = b^2 = e, ab = ba^3 \rangle$$

a

b

  $\equiv$

proprietăți graf

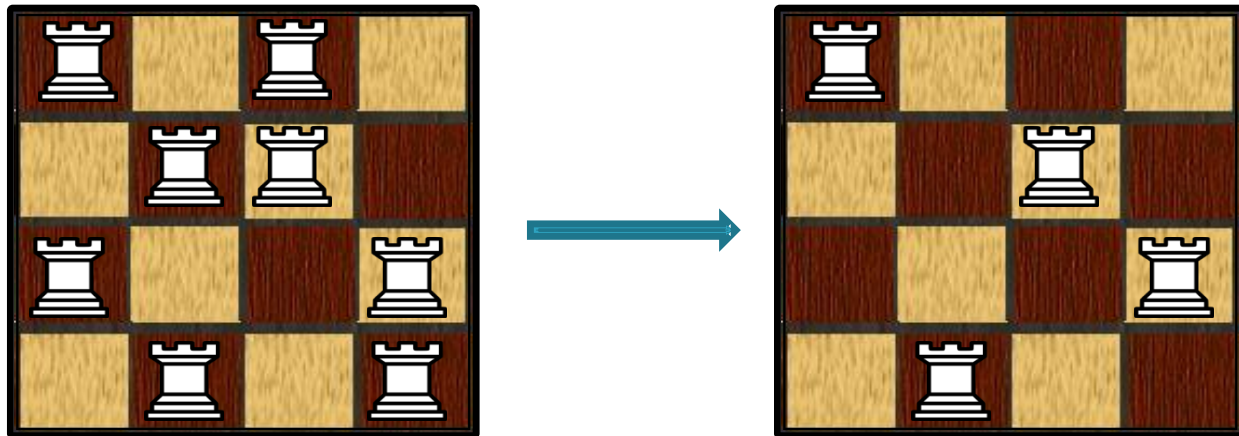
proprietăți grup

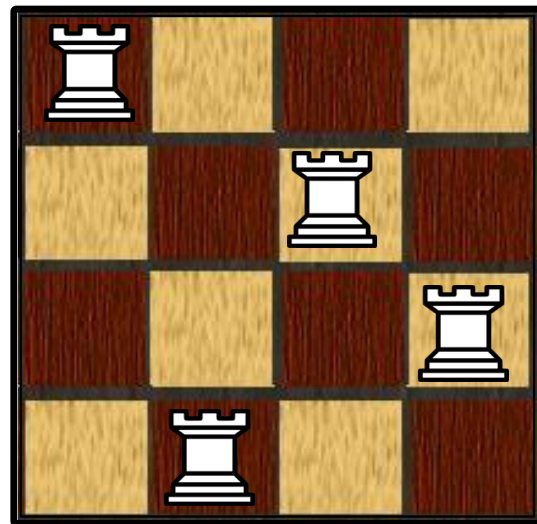
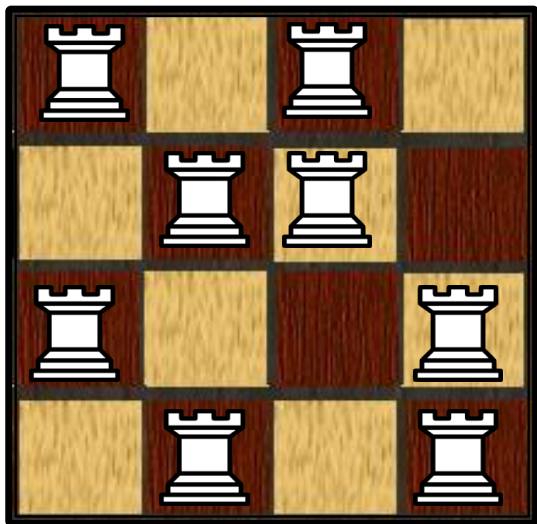
Matematică

- ▶ **Demonstrarea unor rezultate matematice**
  - **Matrice $\rightarrow$ graf**
  - **Diagonală/ Matrice de permutări – cuplaj**

Probleme

Pe o tablă de tip șah de dimensiuni $n \times n$ sunt așezate ture, astfel încât pe fiecare linie și fiecare coloană sunt **același număr de ture**. Să se arate că se pot păstra pe tablă n dintre aceste ture, care nu se atacă două câte două – **Cuplaje**

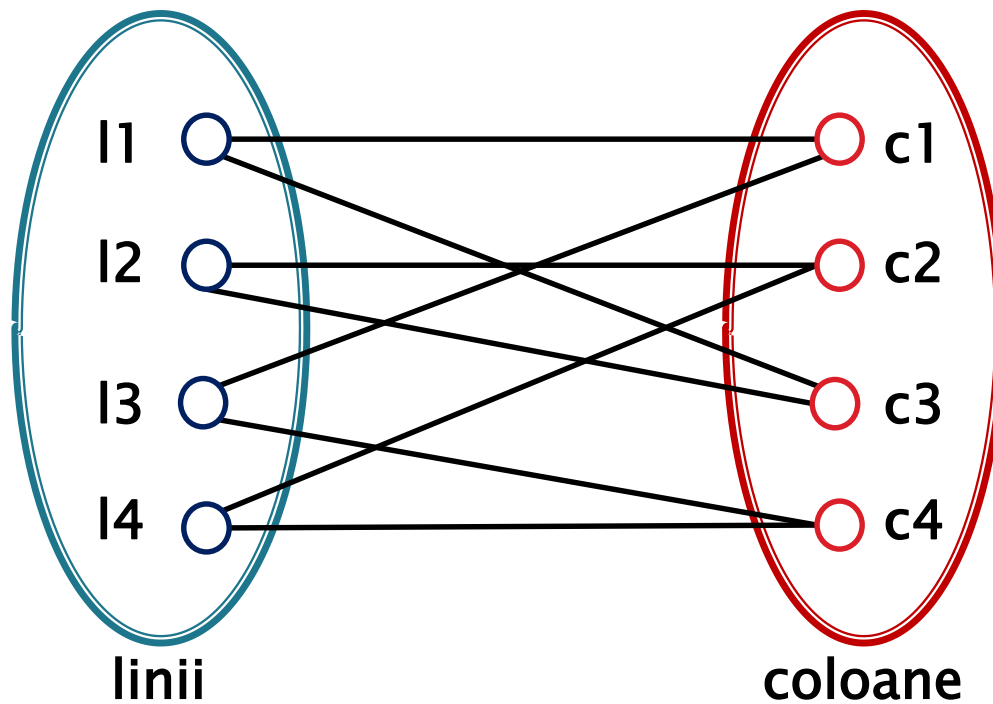
$$M = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

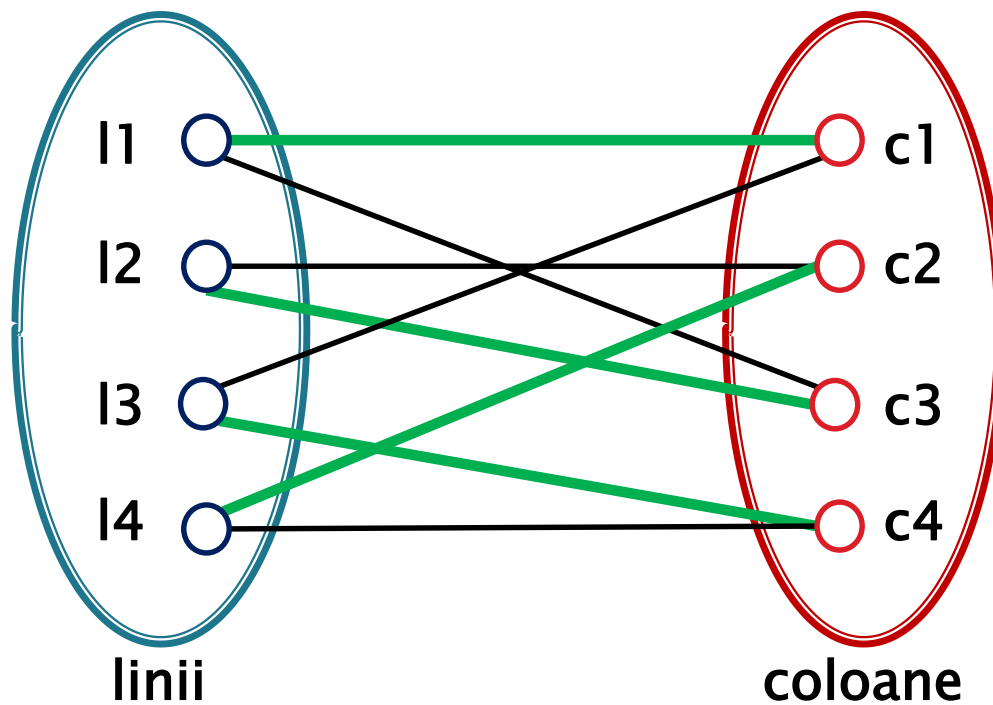
$$P = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$M = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \longrightarrow P = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

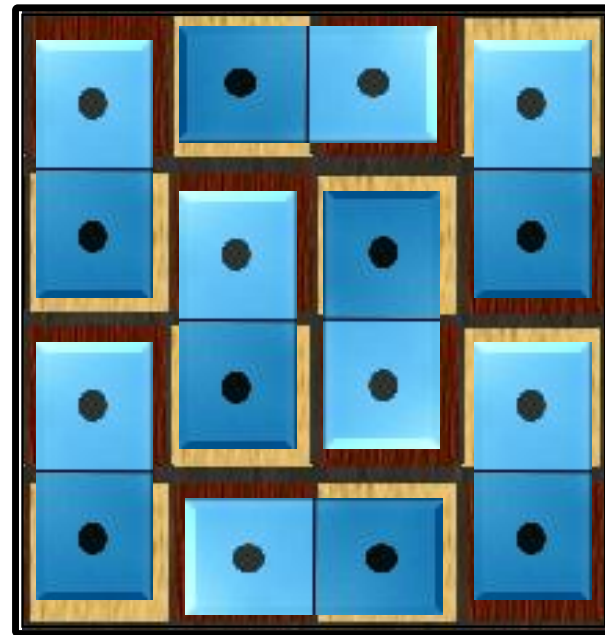
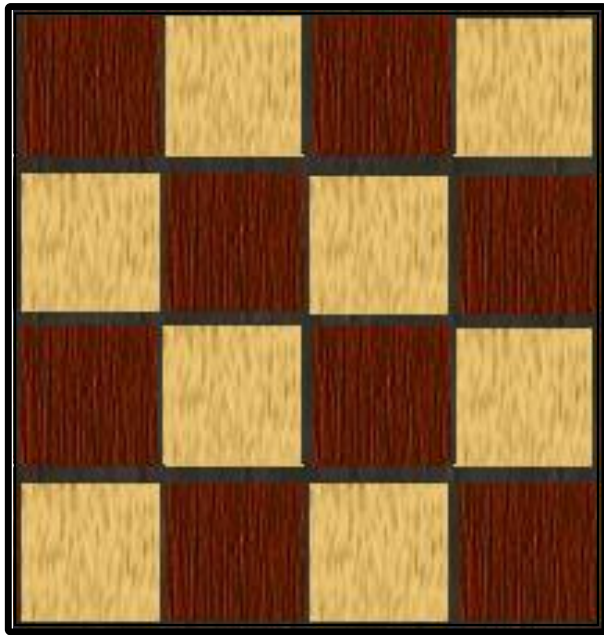
$$M = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \longrightarrow P = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Cuplaj perfect

Probleme

- Acoperirea unei table cu piese de domino

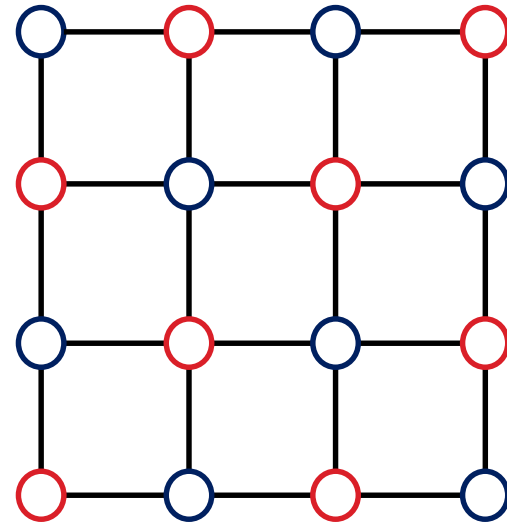
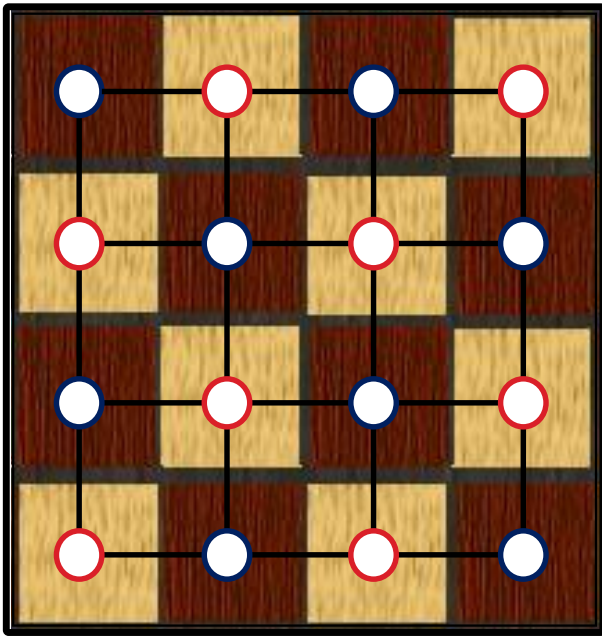

Probleme

► Tabla

⇒

graful grid

Graful grid

Probleme

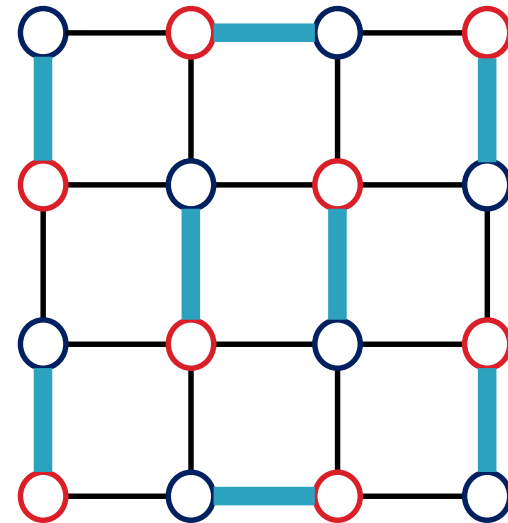
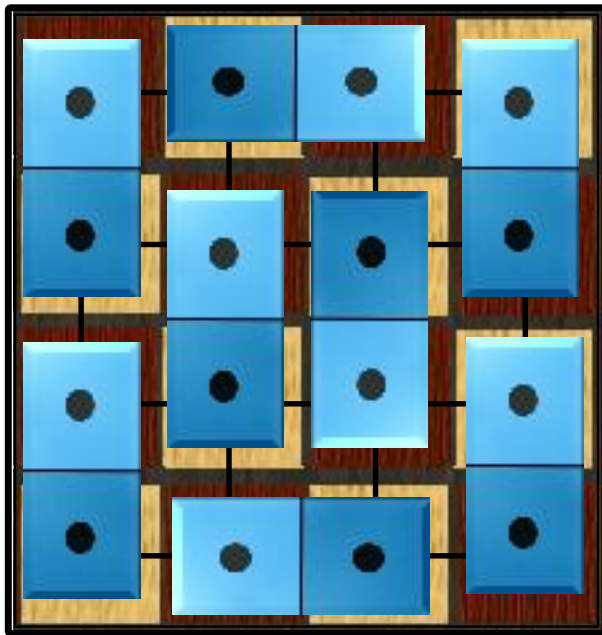
- ▶ Tabla
- ▶ Acoperire

⇒

graful grid

⇒

cuplaj perfect

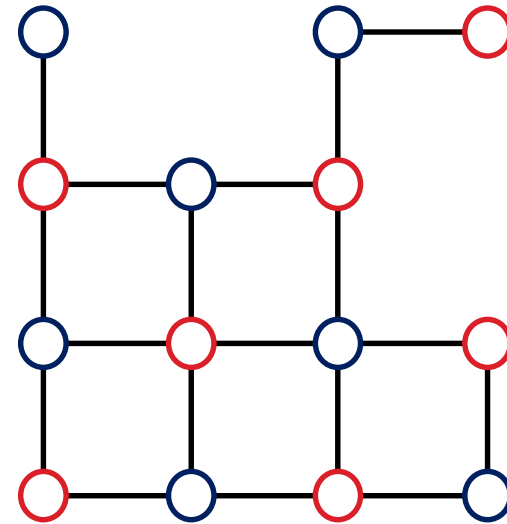
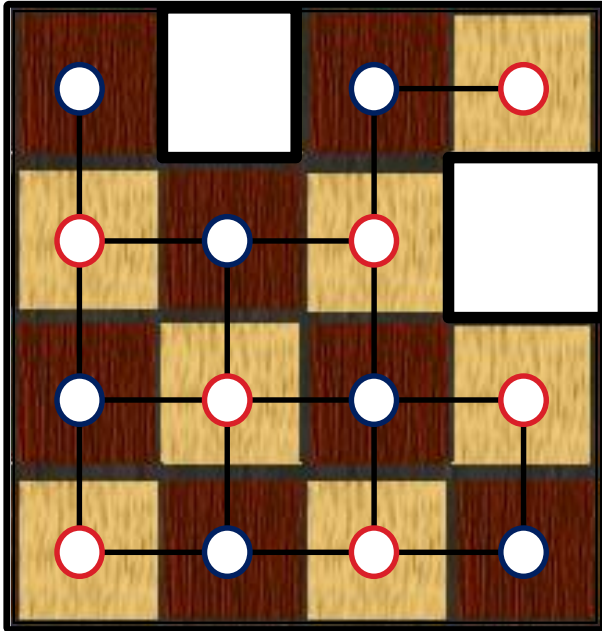

Graful grid

Probleme

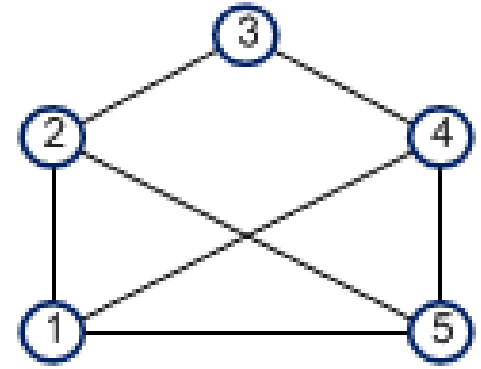
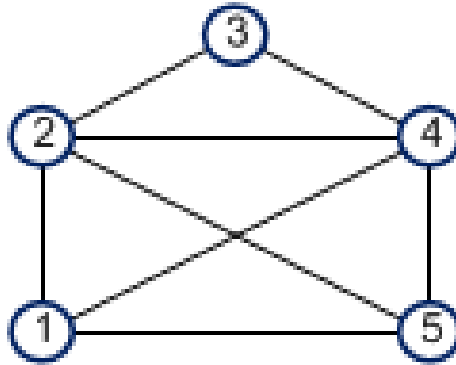
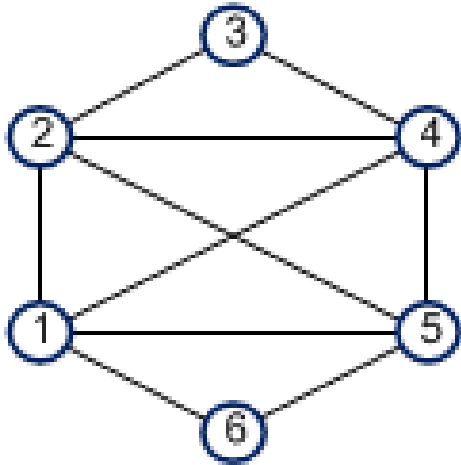
- ▶ Acoperirea unei table $m \times n$ cu piese de domino
  - Este acoperibilă $\Leftrightarrow mn$ par
  - Dacă tabla este acoperibilă, dar eliminăm două pătrățele din ea, în ce condiții rămâne acoperibilă?

Probleme

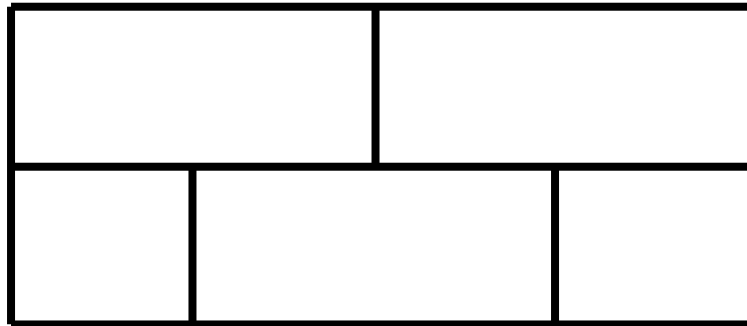

Graful grid

Probleme

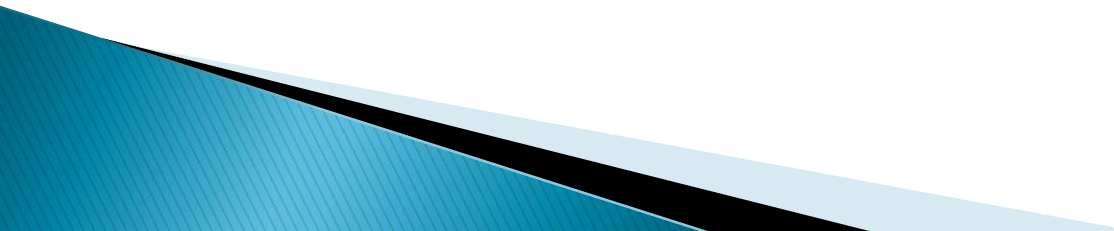
Se poate desena diagrama printr-o curbă continuă închisă fără a ridica creionul de pe hârtie și fără a desena o linie de două ori?

Există linie continuă neînchisă care să intersecteze în interior fiecare segment o singură dată?

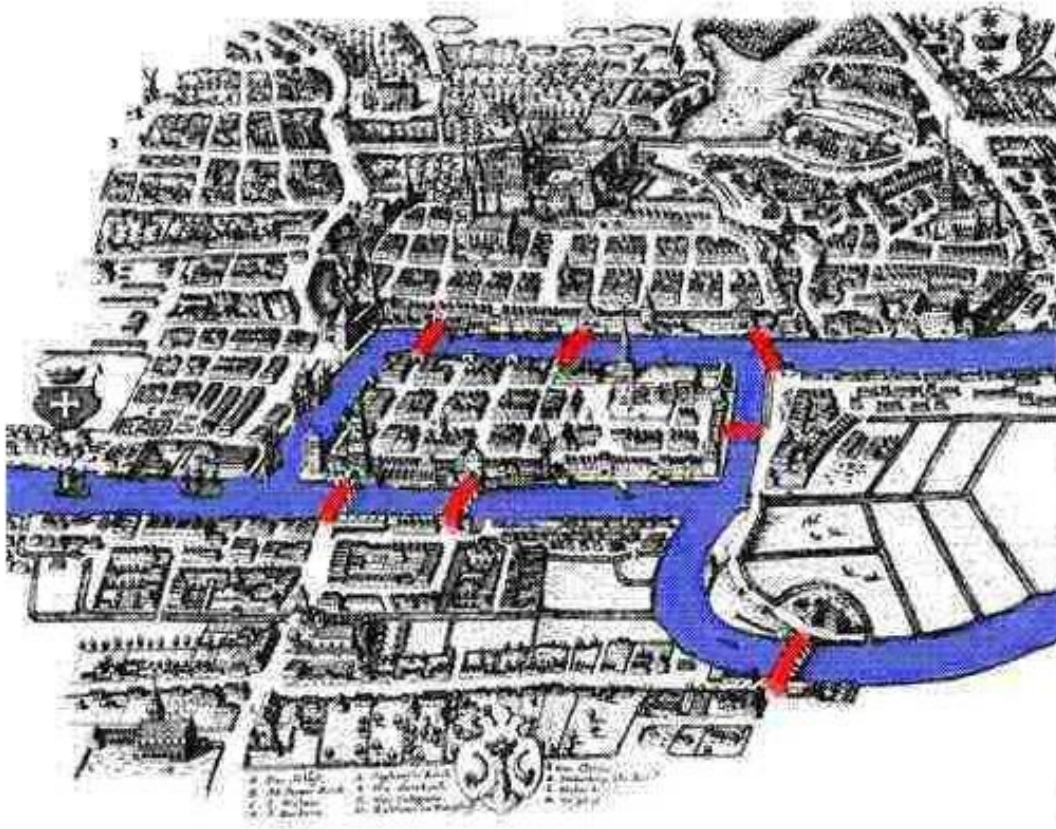

Alte aplicații

- ▶ Rețele de calculatoare
  - ▶ Limbaje formale
  - ▶ Probleme de planificări, repartiții...
  - ▶ Teoria jocurilor
-

Istoric

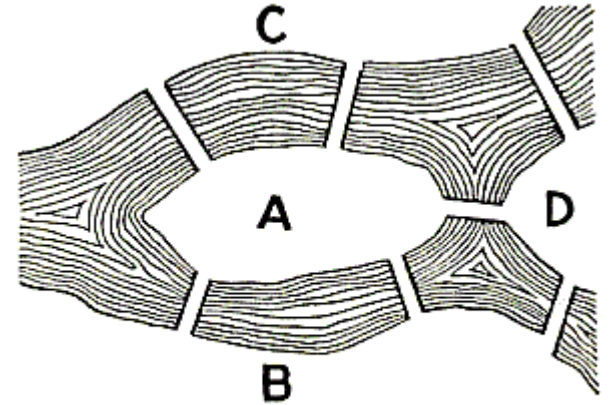
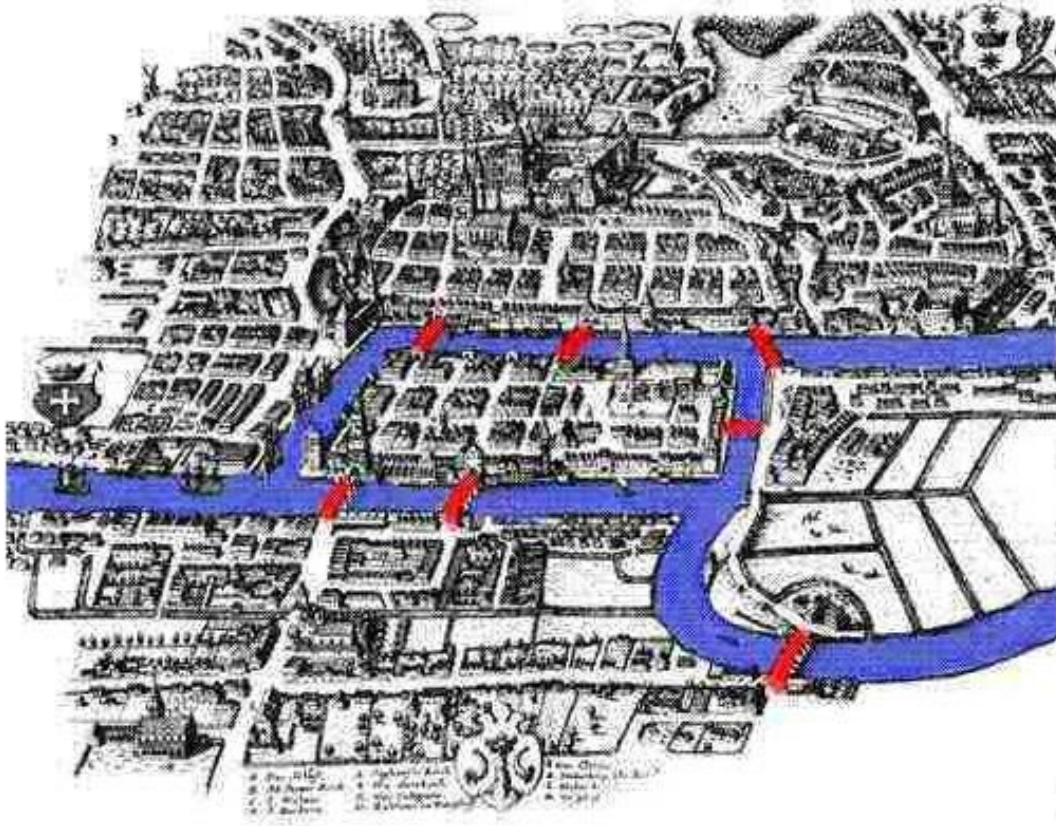
Problema celor 7 poduri din Königsberg

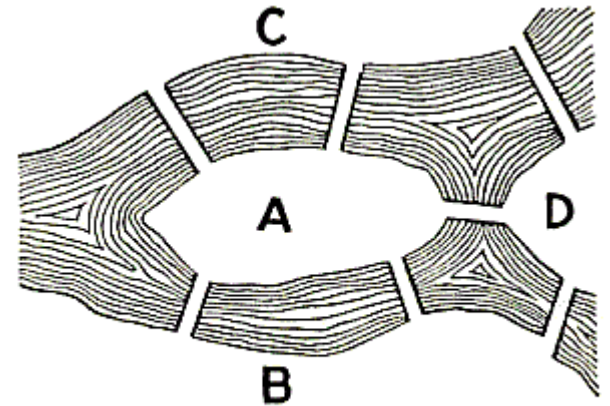
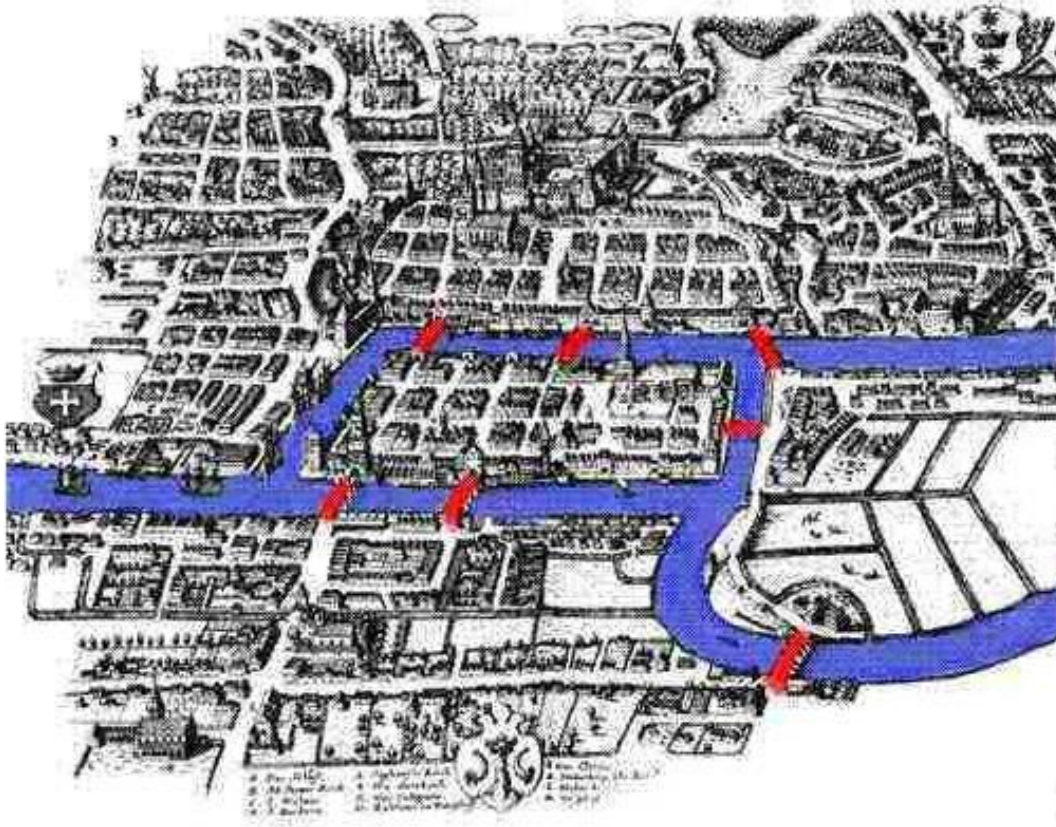
Este posibil ca un om să facă o plimbare în care să treacă pe toate cele 7 poduri o singură dată?

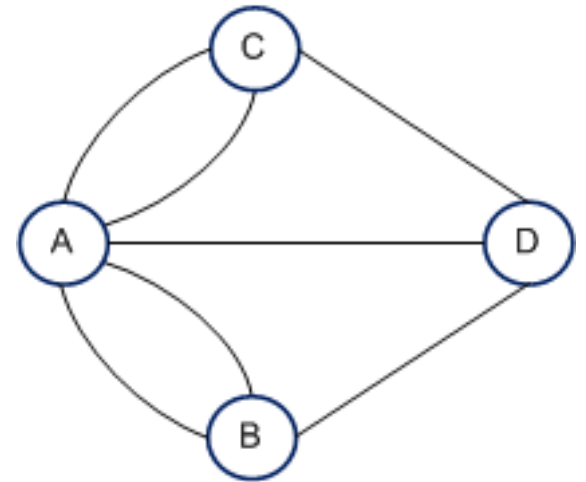
Problema celor 7 poduri din Königsberg

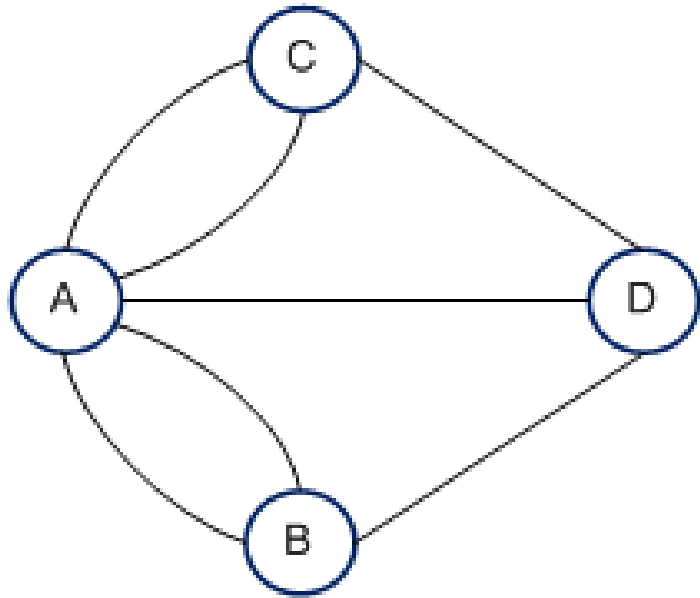
Problema celor 7 poduri din Königsberg

Modelare:

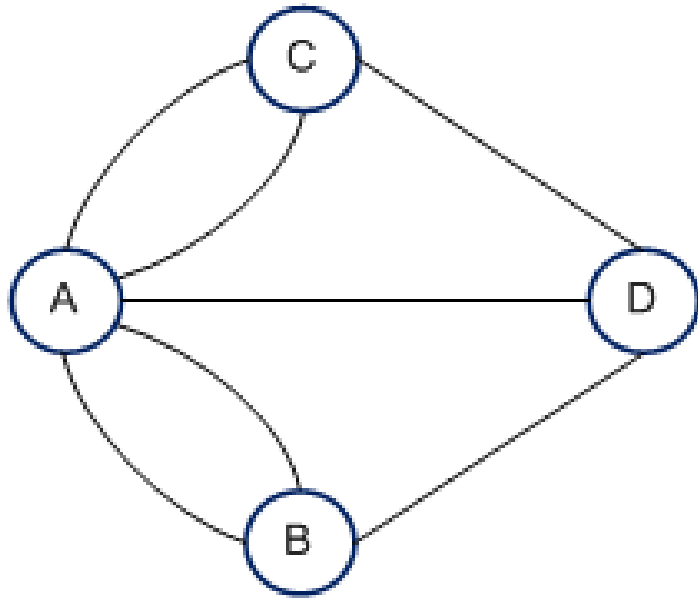

Problema celor 7 poduri din Königsberg

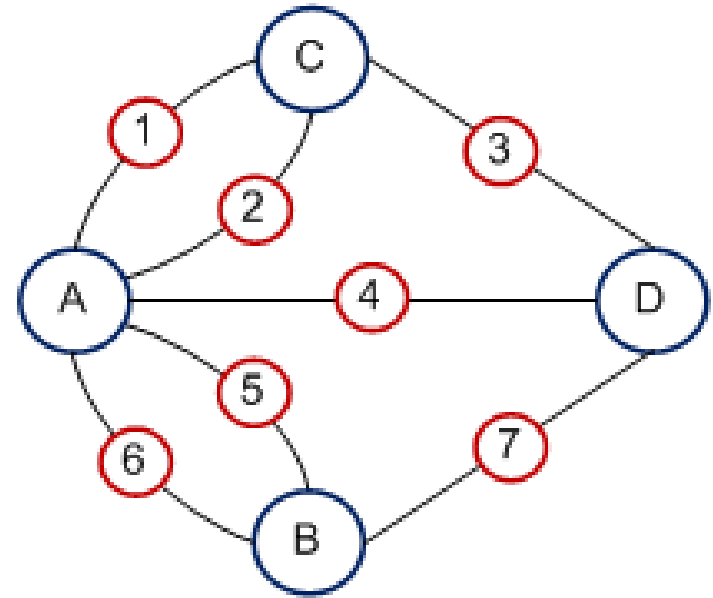

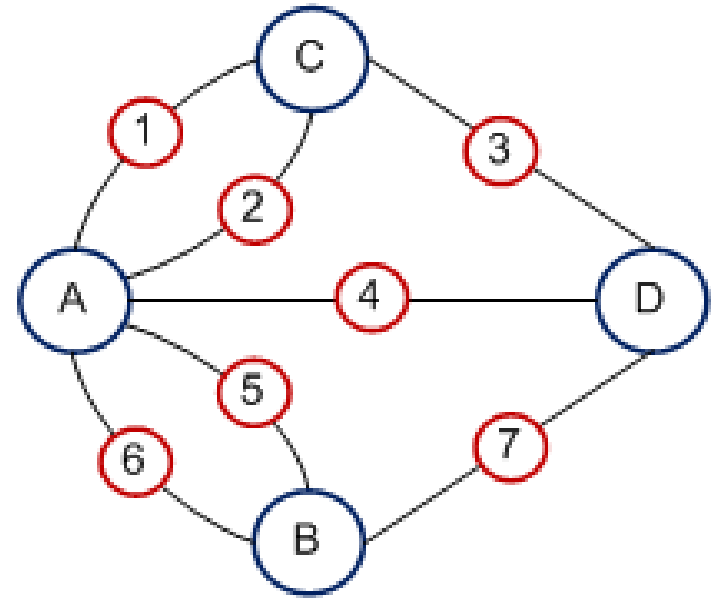
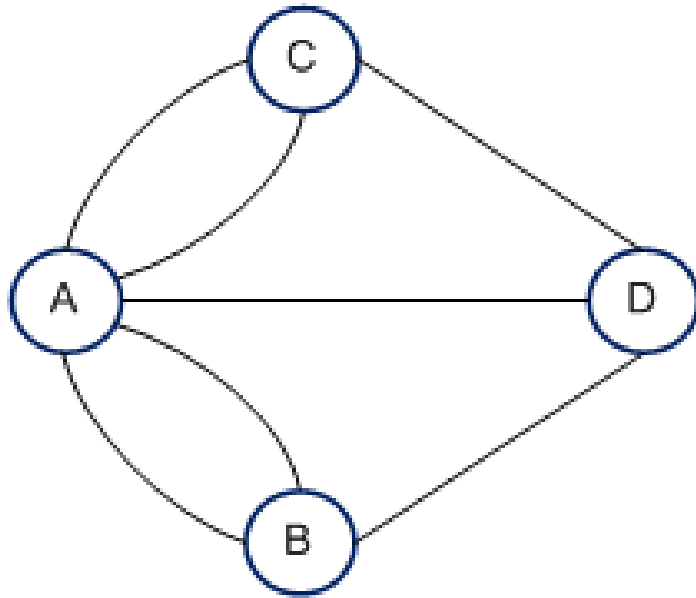
Problema celor 7 poduri din Königsberg

multigraf

Problema celor 7 poduri din Königsberg

1736 – Leonhard Euler

Solutio problematis ad geometriam situs pertinentis

- ▶ **Ciclu eulerian** – traseu închis care trece o singură dată prin toate muchiile
- ▶ **Graf eulerian**

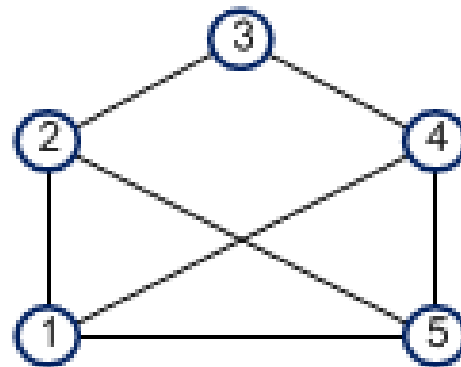
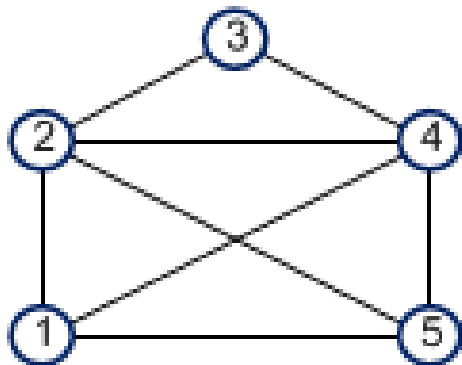
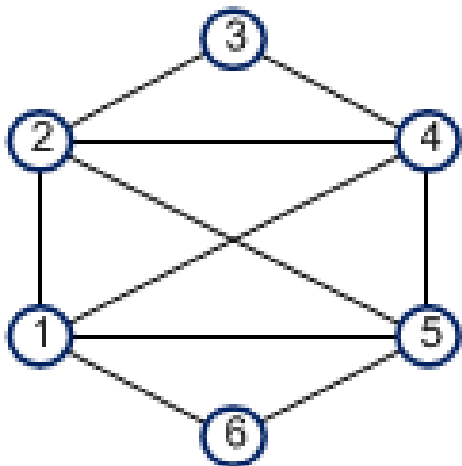

Problema celor 7 poduri din Königsberg

► Interpretare

Se poate desena diagrama printr-o curbă continuă închisă fără a ridica creionul de pe hârtie și fără a desena o linie de două ori (în plus: să terminăm desenul în punctul în care l-am început)?

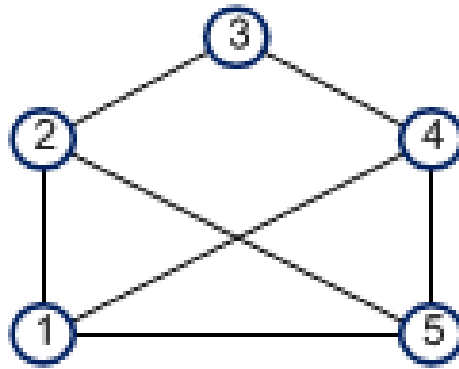
- Tăierea unui material

Problema celor 7 poduri din Königsberg

► Interpretare

De câte ori (minim) trebuie să ridicăm creionul de pe hârtie pentru a desena diagrama?

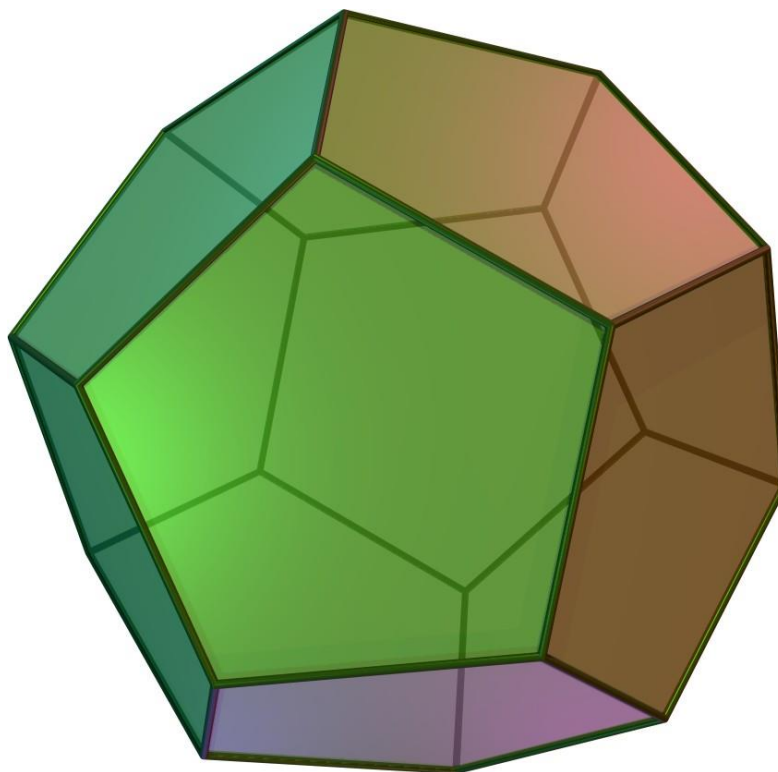

Jocul icosian

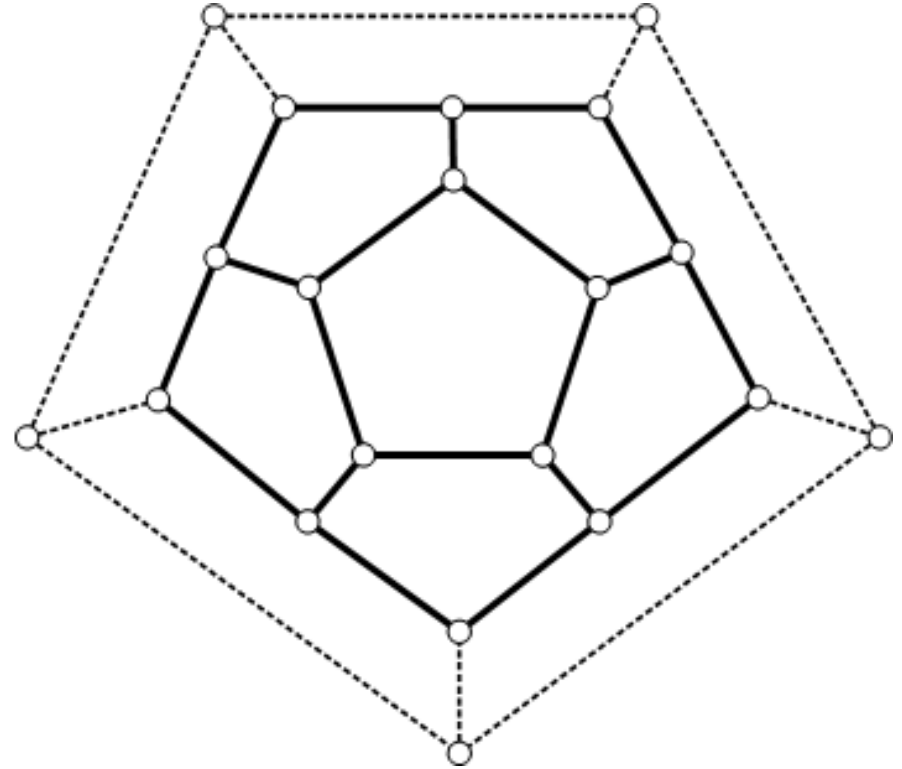
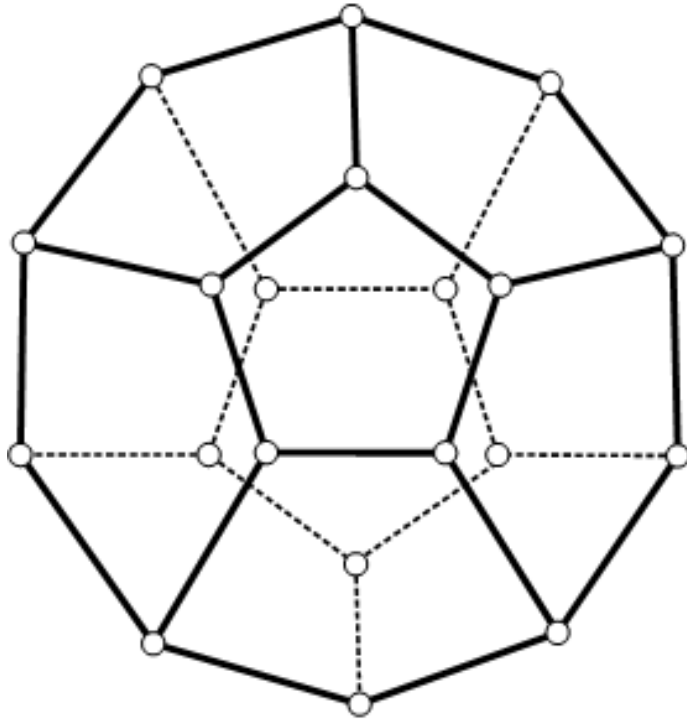

- 1856 – Hamilton – *“voiaj în jurul lumii”*:

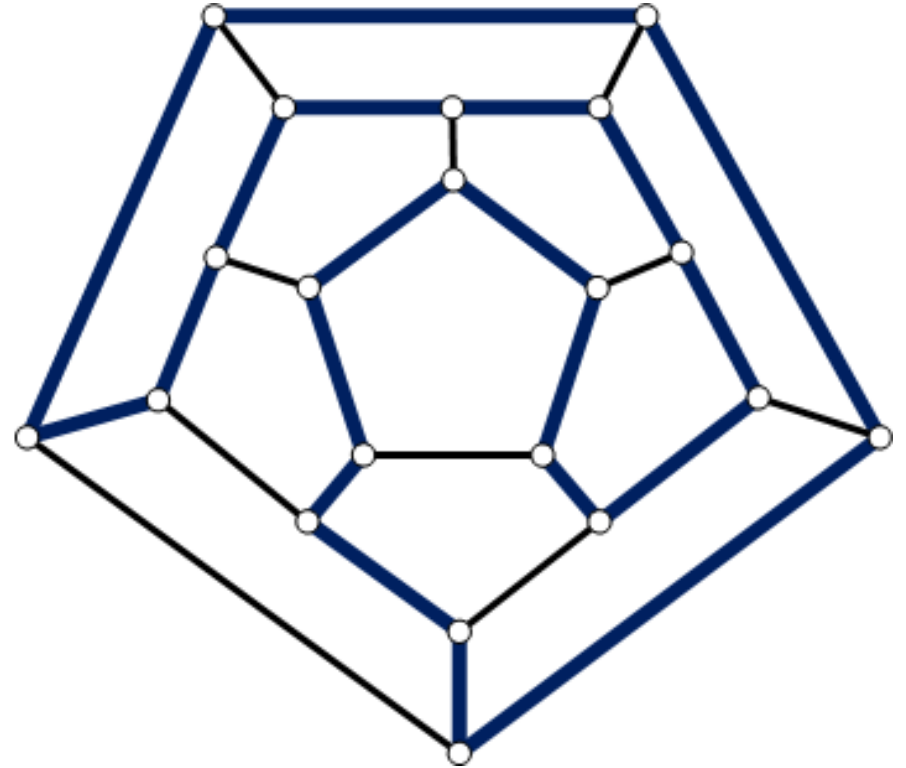
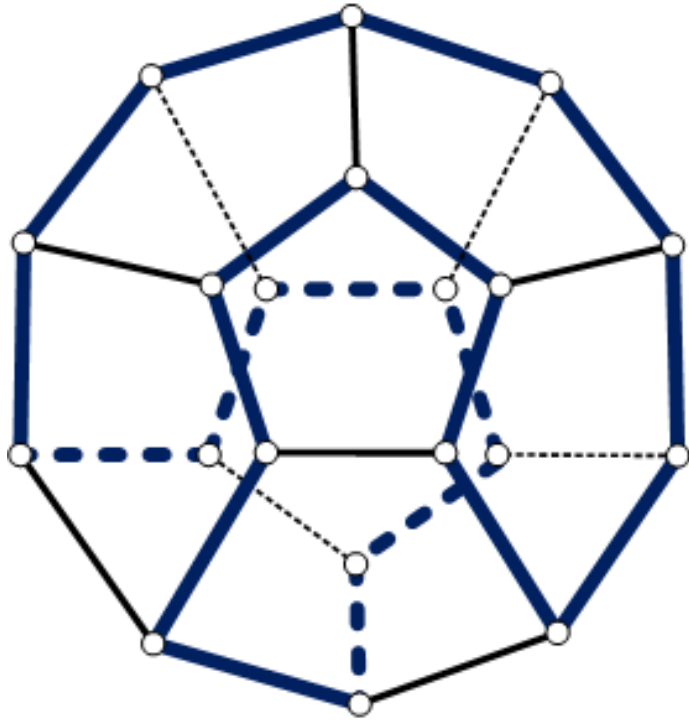
Există un traseu închis pe muchiile dodecaedrului care să treacă prin fiecare vârf o singură dată

Jocul icosian

Jocul icosian

Jocul icosian

- ▶ **Ciclu hamiltonian** – trece o singură dată prin toate vârfurile
- ▶ **Graf hamiltonian**
- ▶ **Problema comis-voiajorului**

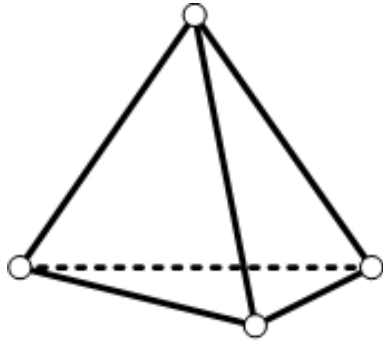
Corpuri platonice

- **Poliedru** – corp mărginit de suprafețe plane
- **Poliedru convex** – segmentul care unește două puncte oarecare din el conține numai puncte din interior
- **Poliedru regulat convex** – fețele sunt poligoane regulate congruente

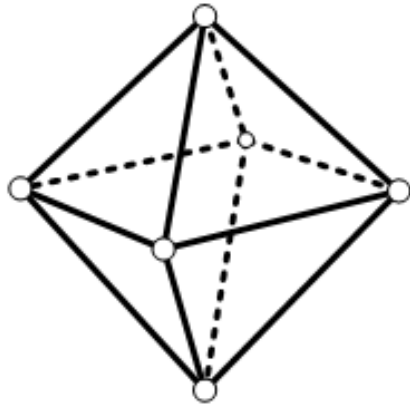
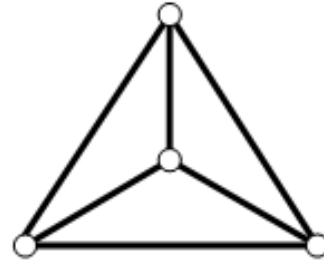
Corpuri platonice

- **Poliedru** – corp mărginit de suprafețe plane
- **Poliedru convex** – segmentul care unește două puncte oarecare din el conține numai puncte din interior
- **Poliedru regulat convex** – fețele sunt poligoane regulate congruente
- **Graf planar** – se poate reprezenta în plan fără ca muchiile să se intersecteze în interior

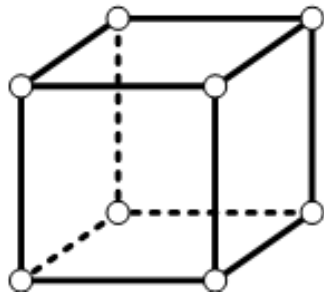
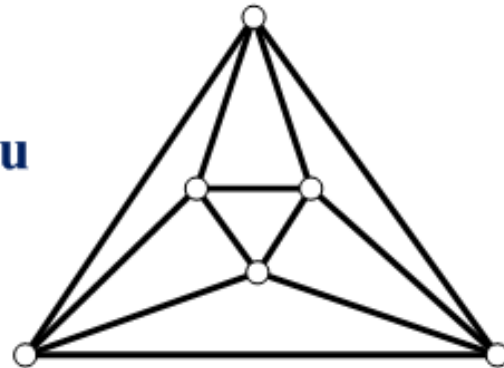
Corpuri platonice – grafuri planare

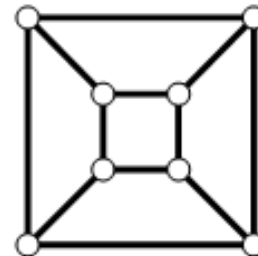
Tetraedru

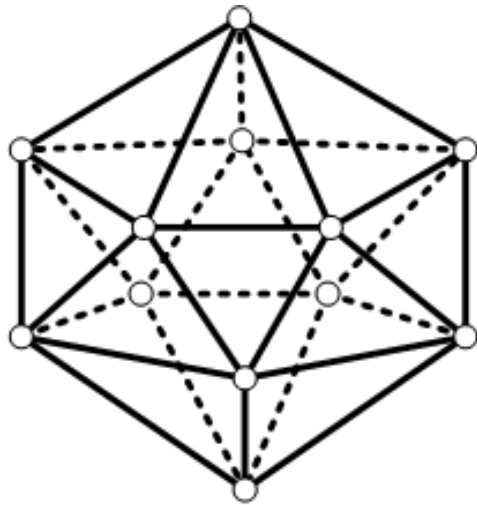
Octaedru

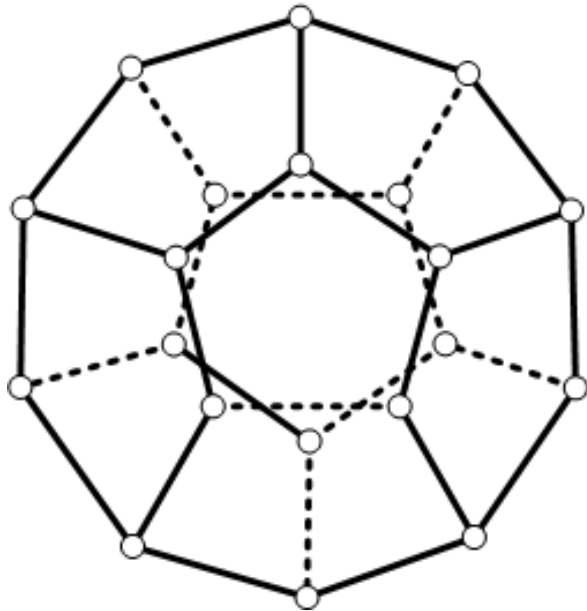
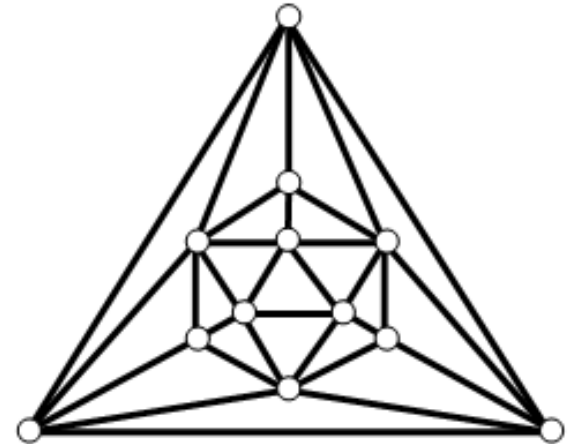
Cub

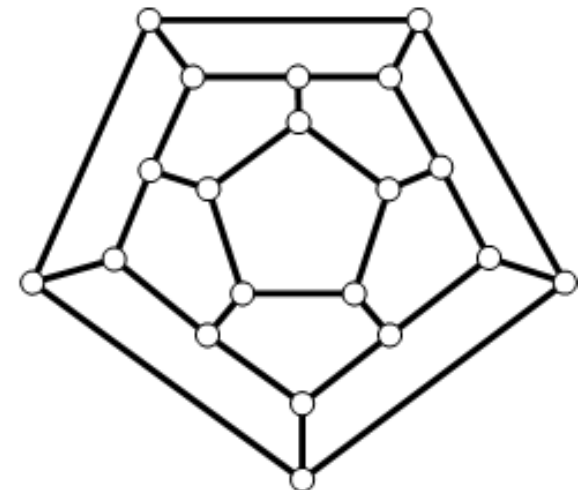
Corpuri platonice – grafuri planare

Icosaedru

Dodecaedru

Corpuri platonice

Sunt hamiltoniene?

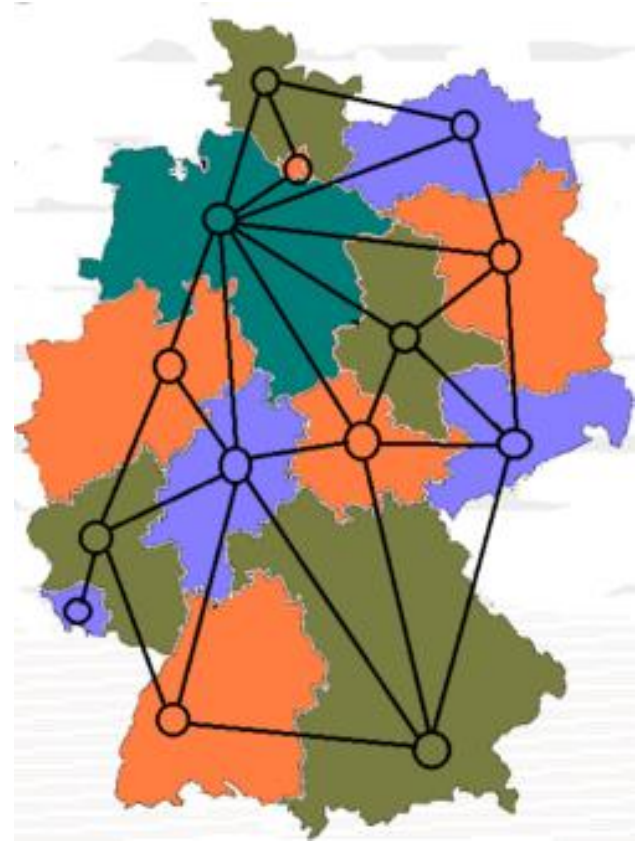
Problema celor 4 culori

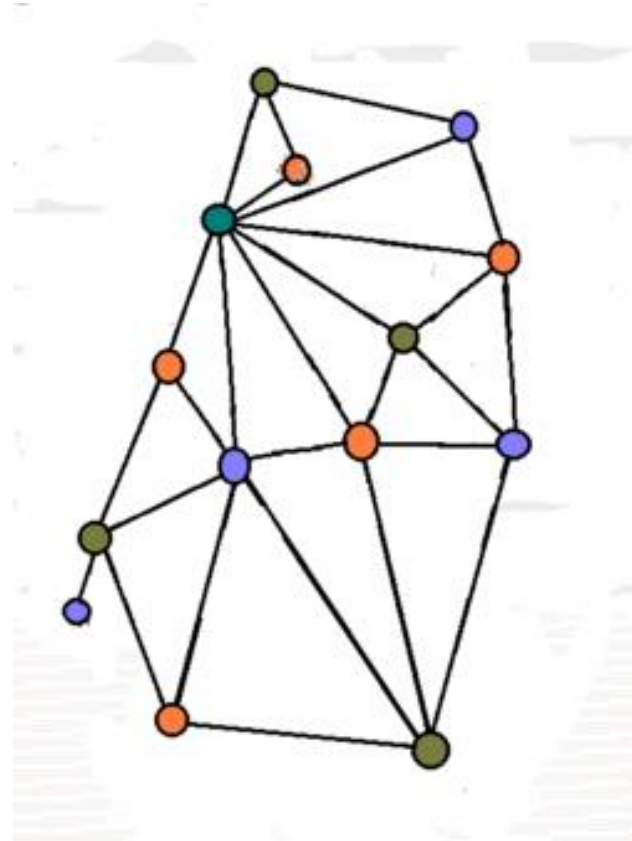
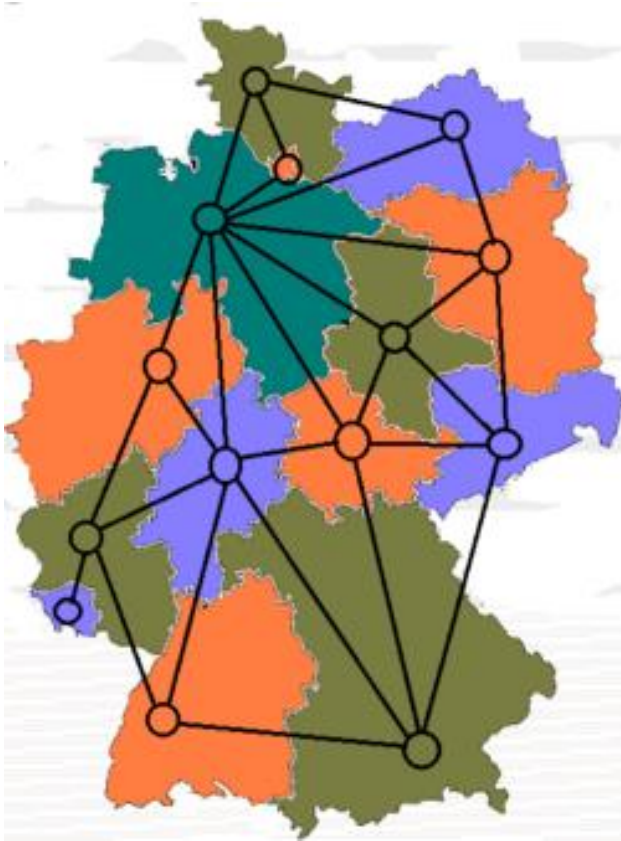
- ▶ Problema celor 4 culori – De Morgan 1852

Se poate colora o hartă cu patru culori astfel încât orice două țări, care au frontieră comună și care **nu se reduce la un punct**, să aibă culori diferite?

- ▶ **Problema celor 4 culori – Appel și Haken răspuns afirmativ în 1976 cu ajutorul calculatorului**